

Kostbar «konting»
Studenter ved Markedshøyskolen konter for millionbeløp.
Nyhet side 4 og 5

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 68, utgave 6 | www.universitas.no | onsdag 19. februar 2014

■ Venninnene Eva-Mari Andersen (bildet) og Jennifer Gubbins Bryant sliter begge med senvirkninger av kreft.

■ De har ventet i månedsvis på ekstrastøtten fra Lånekassen.

Kampen mot papirmølla

Nyhet side 8 og 9

SØK BARNEHAGEPLASS

Gode opplevelser gjennom lek, læring og omsorg.
Søk på www.sio.no.

 BARNEHAGE

vikariende redaktør: **Are W. Sandvik**
arews@universitas.no 415 22 929

redaksjonsleder: **Axel Geard Nygaard**
axelgn@universitas.no 906 59 740

fotosjef: **Hans Dalane-Hval**

desksjef: **Håkon Sukuvara**

nettredaktør: **Thorbjørn Kringlebotn**

magasinredaktør: **Solveig N. Langvad**

MENINGER

Byråkratiet Lånekassen

Historiene om Lånekassens rigide papirmølle er mange. Det er ikke sjeldent man hører om hvordan studenter har støtt på problemer i møte med Lånekassens byråkrati. I denne ukas Universitas kan du lese om hvordan to studenter i en vanskelig situasjon ble offer for nettopp dette byråkratiet. Denne saken skiller seg imidlertid fra den ordinære klagesangen fordi disse studentene grunnet sykdom hadde ytterligere behov for støtte i form av ekstrastipend. Det handler om dem som trenger støtten mest.

Den lange behandlingstida kommer av at alle søknadene må behandles manuelt. «Lånekassen har ikke mulighet til å prioritere mellom søknader», sier Inge Hilde Kitterød, avdelingsdirektør i Lånekassen. Spørsmålet om de burde ha det, tvinger seg fram. På den ene siden vil dette føre til mer byråkrati, men på den andre siden kan man hindre at de studentene som er mest avhengige av støtten, blir stående uten i flere måneder. Det er støtten som gjør dem i stand til å ta utdanning.

Når det er nettopp støtteordningenes kompleksitet som skaper lang behandlingstid, sitter man igjen med en ordning som virker mot sin hensikt. Menneskene som trenger støtten mest, er de som ender opp med å måtte gå den lengste veien for å få den. Klagesangen mot NAV er både gammel og lang. Forhåpentligvis klarer Lånekassen nå å ordne opp i sitt byråkrati før tilfeller som dette blir hverdagen også for studenter som er avhengige av finansiell støtte.

Kjære loggbok

I denne ukas Universitas innrømmer SiOs administrerende direktør, Lisbeth Dyrberg, at også SiO har oversett personopplysningslovens § 19. Deres kortsystemer lagrer også adgangsinformasjonen til studenter og ansatte uten å fortelle dem det. Med andre ord, om du er en juss- eller kriminologistudent, trener ved et SiO-senter og bor i studentbolig, har UiO og SiO i verste fall tall på når du har vært på do på campus, når du har trent og når du har kommet hjem de siste 90 dagene. De har kontroll, iallfall på hva *dere* driver med.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Økt kontroll gir ikke alltid økt sikkerhet

Løpsk lagring

Kommentar

Eirik Billingsø Elvevold,
journalist i Universitas

tilstanden ved for eksempel HiOA. På tross av at ansatte ved UiO underviser om personvern, har ikke institusjonen utnyttet sin egen kompetanse i praksis.

Kortloggingsteknologien ble tatt i bruk for å øke sikkerheten til studenter og ansatte. I forbindelse med alt fra brann til terrorangrep kan slik teknologi være veldig nyttig. Den kan gi en oversikt over hvem som oppholder og har oppholdt seg i aktuelle bygninger. Problemet oppstår når ledelsen blindt lagrer personopplysninger – nesten på autopilot – og ikke selv vet hvorfor eller hvordan. Det kan hende man må gi opp litt privatliv dersom man ønsker trygghet. Det kan være behov for en

god dose pragmatikk i møte med trusler av ulik art. De involverte har likevel en rett til å ta del i diskusjonen om størrelsen på denne dosen. Den er på ingen måte naturlig gitt.

Det er ingen automatikk i at mer lagring og kontroll av personopplysninger alltid gir økt

sikkerhet. Med studenthverdagen i bakhodet bør vi derfor stille spørsmålsteget ved hvor mye tryggere kortlogger og liknende systemer gjør oss. Det er for eksempel lite som hindrer folk i å gjøre entré i de fleste bygninger ved UiO. Ettersom Univer-

I forrige uke innrømmet Universitetet i Oslo (UiO) at de har brutt personopplysningsloven. Uten å opplyse studenter og ansatte har UiO lagret passeringssdata som navn, tid og sted fra deres adgangskort. De har også lagret mer og lenger enn nødvendig. Årsaken er ifølge ledelsen innkjøpet av et standardisert kortsystem hvor slik lagring var tatt for gitt. Andre institusjoner, som Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) og senest Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO), har begått liknende lovbrudd. Avsløringene kaller på en helt ny innstilling til personvern og datalagring.

Utover den ulovlige kortloggingen er det spesielt UiOs manglende kontroll som sjokkerer. På spørsmål om hvordan de håndterer personopplysninger fra egne datamaskiner, har ledelsen ingen svar. Mangelen på kontroll blir bare tydeligere sammenlignet med den noe mer beherskede

«Med studenthverdagen i bakhodet bør vi stille spørsmålsteget ved hvor mye tryggere kortlogger og liknende systemer gjør oss»

Øyeblikket

av **Patrick da Silva Sæther**

Fakkelteater: Ropene ga gjenklang nedover hele Karl Johan da Kattateateret promoterte sitt teaterstykke på fredag.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

sitetet er en relativt åpen institusjon, er det sjelden man trenger eget nøkkelkort. Det er derfor høyst tvilsomt om lagringens nytteverdi er høy nok til at den kan forsvares.

Behovet for å finne balansen mellom trygghet og personvern er sentralt i vår samtid. I sin strategi frem mot 2020, har UiO bestemt at de «gjennom aktiv dialog og samarbeid» skal forsøke å «bidra til at forskningsbasert kunnskap kommer til anvendelse for å møte det 21. århundrets store samfunnsutfordringer». Det er med andre ord UiOs selvpålagte plikt å aktivt ta stilling til denne balansegangen. Strategien innebærer at også studentene må komme sterkere på banen. Da Universitas konfronterte en rekke informatikkstudenter med UiO-ledelsens innrømmelse,

uteble den store reaksjonen. Alle de spurte sa de brydde seg om personvern, men få engasjerte seg i den spesifikke saken. Svarene var preget av enten pragmatikk eller likegyldighet. Dersom disse holdningene ikke er representative for resten av studentene, oppfordres de uenige til å luften sine synspunkter.

Det er positivt at universitetsdirektør Gunn-Elin Aa. Bjørneboe nå beklager den ulovlige loggføringen overfor de involverte. Det er på sin plass. I tillegg virker det klargjørende at hun selv påtar seg ansvaret. Det ville vært lite konstruktivt dersom ansvarsforholdet mellom henne og UiOs eget personvernombud forble uavklart. Samarbeid mellom disse partene vil bli viktig i utformingen

av konkrete tiltak i tiden som kommer. Hvis ikke kan spørsmålstegnene ved Datatilsynets frivillige ordning med personvernombud raskt vokse seg større.

UiO bryter personopplysningsloven, og sikkerhets-hensyn er åpenbart ingen unnskyldning. Lite gjennomtenkte og raskt implementerte standardssystemer er aldri veien å gå. Ved en åpen institusjon for høyere utdanning, hvor tusenvis av personer daglig kommer og går, er effekten av slike systemer uansett tvilsom. Ledelsen ved UiO er nødt til å arbeide mot en langt mer bevisst holdning til personvern og datalagring, men først av alt må de endre dagens ulovlige praksis.

e.b.elvevold@universitas.no

Bakpå nyhetene

« Tehniet Ejaz (22) studerer siviløkonomi. Hun mener at formen på studentene varierer. – I min klasse varierer formen veldig fra person til person.

Dyp innsikt. Hentet fra saken «Spreke studenter», Avisen Nordland, 15.02.14

« – Hvor ofte er du på polet? Madeleine Halmøy (40), Sentrum, 1. amanuensis: – Så ofte som mulig fordi jeg får til stadighet høre at jeg drikker for lite. Ofte i desember og januar enn ellers.

Asking the hard questions. Hentet fra «5 på gata», Nordlys, 15.02.14

« For første gang i historien har Handelshøgskolen i Bodø ved UiN flere MBA-studenter enn noen annen utdanningsinstitusjon i Norge. – Det er fantastisk at vi nå er størst i Norge. Dette betyr at vi har tatt en nasjonal posisjon, sier en tydelig stolt Bjørn Olsen, dekan og professor ved HNB.

Snart blir nok Bodø ny hovedstad også. Hentet fra artikkelen «Viser master-muskler», Avisen Nordland, 15.02.14

Følg oss

På papir hver onsdag, på nett hele tiden.

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas

For oppdaterte studentnyheter.

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

Australia

It seems to me as though Gen-Yers are teased by older generations for leaving home later and leaching off their parents, but businesses and organisations are now operating under the assumption that Gen-Yers will leach off their parents and are paying them accordingly.

Bergen

STUDVEST

En må rett og slett ta innover seg at mye verdifull erfaring og kunnskap man tilegner seg gjennom studiene, ikke lar seg måle på et vitnemål. Da er fleksistudenten en god og alternativ tanke til heltidsstudenten.

Yale

I don't particularly like the idea of planning spontaneity, but better to plan it than postpone it, or rule it out altogether. The longer you wait, the farther in advance you will have to prearrange all your impromptu adventures – and at that point, you run the risk of indefinite postponement.

Trondheim

Under Dusken

Slik jeg ser det har universitetene mye å lære av høyskolene. Flere høyskoler har forstått at studentene behøver utplassering i utdanningen, logisk nok ettersom de er mye mer yrkesrettet. Jo tidligere du får smake på relevant arbeidsliv for din studieretning, jo tidligere tror jeg man reflekterer over om dette egentlig er noe for deg.

Tips oss

tips@universitas.no

nyhetsredaktør: **Geir Molnes**
geirmoln@universitas.no 993 35 518

NYHET

Ekstrapoeng til latin

LIKESTILLES MED REALFAG: Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen (Høyre) lover at elever som tar gresk og latin på videregående skole skal få ekstrapoeng, ifølge NTB.

– Latin er Norges eldste skolefag, og latin og gresk har hatt stor betydning i samfunnet vårt. Det er en viktig del av kulturarven vår. Vi ønsker at disse fagene fortsatt skal være mulig å velge for elevene på videregående, sier kunnskapsministeren til NTB.

Han vil gi fagene 0,5 tilleggspoeng og dermed likestille dem med realfagene i poengverdi. Endringen trer i kraft fra og med neste studieår.

Ifølge NTB er det likevel bare fem videregående skoler i Norge som tilbyr undervisning i latin, og ingen i gresk.

Studenter døde i takkollaps

KOLLAPS: Minst åtte studenter omkom og over 73 ble skadd da taket på en bygning kollapset i byen Gyeongju i Sør-Korea mandag, melder NTB. Tilstanden er alvorlig for 15 av de skadde.

– Vi skal bruke anleggsmaskiner for å få ryddet opp, opplyser brannvesenet til TV-kanalen YTN.

Store mengder snø hadde samlet seg på taket av bygningen som over 450 studenter oppholdt seg i. Studentene var samlet for å se på en konsert.

– Taket raste sammen foran scenen. Da brøt det ut kaos, og alle prøvde å komme seg til utgangene mens de ropte og skrek, sier en student til YTN.

Politiet sa ifølge nyhetsbyrået Yonhap på mandag at de fryktet at rundt 50 personer fortsatt var fanget i ruinene.

Vil ha automatisk begrunnelse

EKSAMEN: Studentparlamentet ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) jobber for å innføre automatisk begrunnelse for alle eksamener, skriver Khrono. Årlig avlegges over 80 000 eksamener ved Høgskolen, og det ble registrert i alt 3806 krav om begrunnelse for eksamenskarakter i 2013. Studentparlamentet har nå gått ut og oppfordret alle studenter, uansett karakter, til å be om begrunnelse. Flere ansatte er imidlertid skeptiske.

– Jeg klarer ikke å se at det er gjennomførbart. Det vil i så fall gå ut over andre oppgaver, som forskning og undervisning, eller at vi må få nye, standardiserte eksamensformer, sier instituttleder Trine Ellekjær ved Institutt for økonomi og administrasjon.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

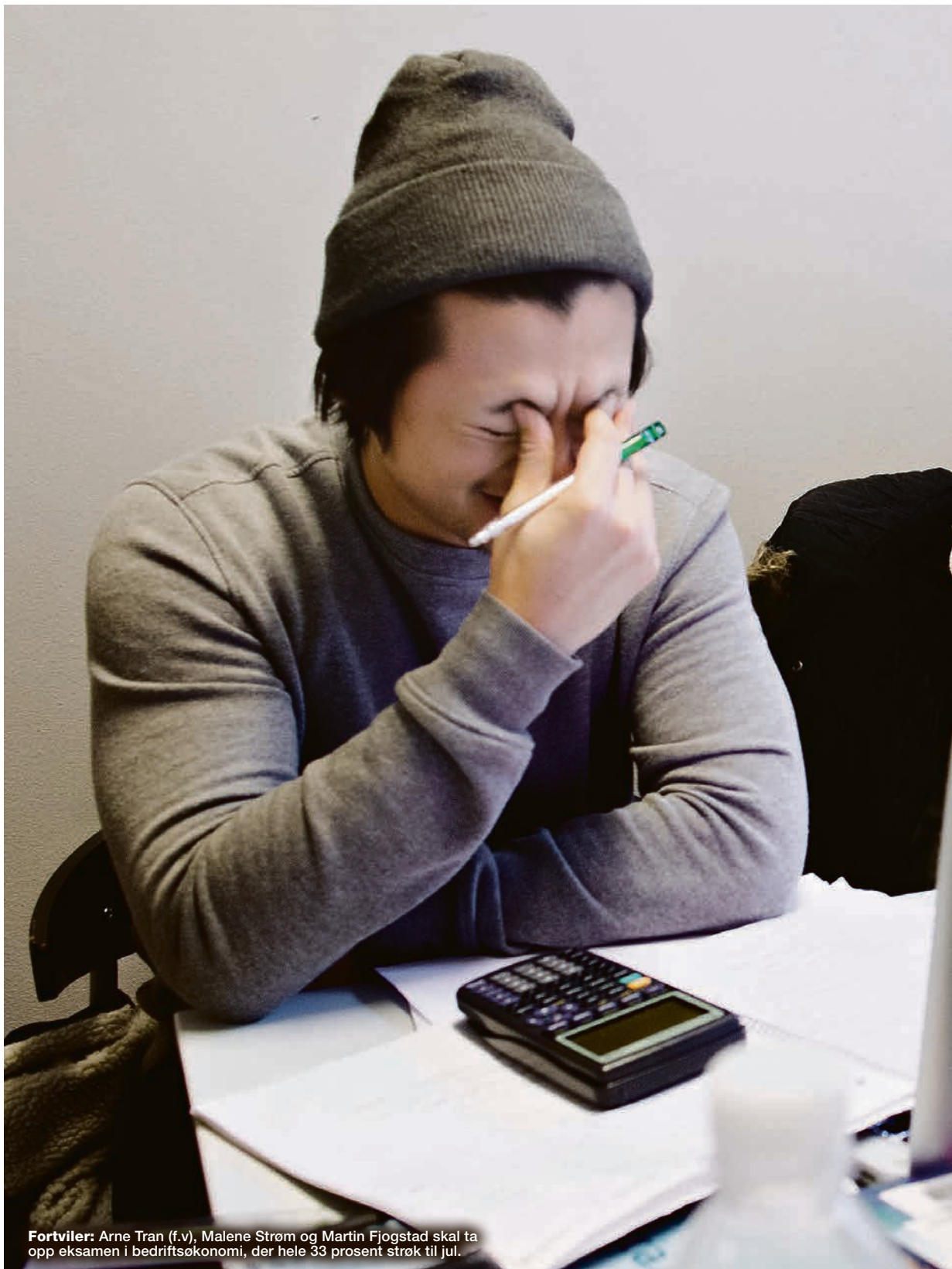

Universitas nr. 3, 1988

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

«Så spør vi då stud.philol. Arne Torp korleis det står til med halsen hans. Svaret er som mannen sjølv, klart og beint fram: «Rektig tålig».

Universitas nr. 5, 1964

Fortviler: Arne Tran (f.v), Malene Strøm og Martin Fjogstad skal ta opp eksamen i bedriftsøkonomi, der hele 33 prosent strøk til jul.

Det koster

Det koster 2100 kroner for studenter på Markedshøyskolen å forbedre eksamen. – Det er dyrere enn andre steder og bør senkes, sier student og tillitsvalgt Lars Stulen.

Kontinuasjon

tekst Ingri Bergo og
Anders Ballangrud
foto Hans Dalane-Hval

– Jeg kjenner mange som har vært i samme situasjon som meg. De deler følelsen om at det er frustrerende å bli straffet med å måtte betale så høye summer for å kunne forbedre en karakter, sier Caroline Lunde.

Hun er student ved linjen Kreativitet, innovasjon og forretningsutvikling på Markedshøyskolen.

Lunde mener det er problematisk at Markedshøyskolen tjener penger på at studenter må ta opp eksamen. Hun har tidligere tatt opp et fag for å forbedre sin karakter, og det er hun ikke alene om. På Markedshøyskolen skal det dette semesteret gjennomføres 829 utsatt- og kontinuasjonseksamener.

Økonomifag versting

Gangene på Markedshøyskolen er folketomme. Det er vinterferie, og studentene har fri. I et avsidesliggende kollokvierom sitter det imidlertid en gjeng studenter og

nileser. De skal ta opp eksamen i bedriftsøkonomi neste dag. I faget der hele 33 prosent strøk og nesten like mange lot være å møte opp, er 251 studenter registrert for kontinuasjonseksamen.

– Faget er veldig vanskelig, og pensum er stort, forklarer Martin Fjogstad.

Alle som ikke har gyldig fravær, må betale 2100 kroner for å ta opp eksamen, eller kontinuere som det også kalles. Utsatt eksamen forekommer ved legeerklæring eller annen gyldig fravær årsak og koster ikke studenten

Må conte i eksamensperioden

Også på Handelshøyskolen BI koster det ekstra å måtte forbedre eller ta opp eksamen.

– På BI tar ordinære studenter og kontinuasjonstudenter samme eksamen, og vi skiller ikke mellom disse ved påmelding til eksamen. Studentene betaler 197 kroner per studiepoeng ved kontinuasjonseksamen, sier direktør for studieavdelingen ved BI, Marianne Schei.

Schei sier at de ikke har tilgjengelig statistikk på antall studenter som kontinuerer eksamen.

Hun forteller at skolen ikke tilbyr utsatt eksamen utenfor eksamensperioden, noe for eksempel Markedshøyskolen gjør. Dette får enkelte studenter ved BI til å reagere. Emilio De Paoli Dunne studerer eiendomsmegling og sier at studentene har forsøkt å flytte disse eksamenene ut av den ordinære eksamensperioden.

– Problemet er at vi på BI må ta det opp i eksamenstiden. Stryker du eller vil forbedre deg i et fag, og derfor må ta det opp neste semester, kommer det alltid midt i eksamenstiden, sier Dunne.

Han mener det er dyrt og dårlig for studentene når de allerede betaler i dyre dommer for å gå der. Også med tanke på at Markedshøyskolen må dekke sensorer, lokaler og lignende på nytt.

anderbal@universitas.no

å «konte»

noe. Markedshøyskolen, som huser omtrent 2000 studenter, kan ikke si med sikkerhet hvor mange av studentene som er oppført til henholdsvis utsatt- og kontinuasjonseksamen. Studieleder Marianne Østbye anslår imidlertid at kontinuasjonseksamen utgjør omtrent syv av ti av tilfellene. På bakgrunn av disse opplysningene har Universitas beregnet at Markedshøyskolen kan regne med å få inn drøye 1 200 000 kroner fra studenter som tar opp eksamen dette semesteret.

Kommunikasjonssvikt

For studentene, som allerede betaler 29 000 kroner per semester, er eksamensavgiften for kontinuasjonseksamen sure penger.

– Jeg tok opp et fag som heter forbrukeratferd. Det var mange som tok opp dette faget fordi flere

ble skuffet over hvor få spørsmål som ble stilt på eksamen i forhold til omfang av pensum. Vi fikk rett og slett ikke vist nok kunnskaper, forklarer Lunde.

Markedshøyskolen skryter av

vedkommende som la opp eksamen, og foreleseren vi hadde i undervisningen, sier hun.

Halvparten av undervisningen foregår i store forelesningssaler, ikke små klasserom.

«Det er frustrerende å bli straffet med å betale så høye summer for å kunne forbedre en karakter»

Caroline Lunde, student ved Markedshøyskolen

å kunne tilby tett oppfølging av sine studenter, med små klasser og få elever per foreleser. Likevel mener Lunde forholdet mellom pensum og eksamen kan være lite representativt.

– I hvert fall var det, slik jeg ser det, en kommunikasjonssvikt fra

– Vi er rundt 200 i fellesfagene som utgjør halvparten av fagene vi tar, sier Lunde.

– Burde senkes

Tillitsvalgt på master i Markedsføring, Lars Stulen, mener prisen for å ta opp eksamen er for høy.

– Det er dyrere enn andre steder, og den burde senkes.

Han tilføyer at en høy pris samtidig kan virke avskrekkende for studenter som leser lite, og motivere dem til å jobbe hardere.

– Frivillig å studere her

Rektor ved Campus Kristiania, Trond Blindheim, innrømmer alvorlig i at en så høy andel av studentene stryker eller må forbedre karakterene sine.

– Ja, det er en del fag med høyere strykeprosent, det er selvfølgelig problematisk, men det gjelder også andre høyskoler og universiteter, sier han.

Kostnadene for å ta opp eksamen er, ifølge ham, berettiget.

– Markedshøyskolen tilbyr eksamen utenom vanlig eksamensperiode, noe for eksempel ikke BI gjør. Vi må derfor dekke ekstra

kostnader som sensorer, lokaler og lignende, sier han.

På spørsmål om det er skolens ansvar at så mange studenter stryker, er Blindheim uenig.

– Vi kan ikke legge listen lavere enn andre – vi stiller samme krav som for eksempel NHH. Man skal ha samme kompetanse når man uteksamineres her som hos andre høyskoler og universiteter.

– Men opptakskravene for å komme inn på Markedshøyskolen er ikke de samme som hos NHH?

– Nei, Markedshøyskolen krever kun studiekompetanse for å søke.

– Er ikke dette å lure studentene?

– Nei, det synes jeg ikke, det er helt frivillig å studere hos oss. Studentene skriver under en kontrakt og vet hva de går til, sier Blindheim.

ingrigb@hotmail.com

Vil gjøre det tryg

Faller gjennom: – Det er farlig å tenke at de rutineene man har er gode nok, for det vil alltid være saker som faller gjennom, sier studentombud Marianne Rustberggard.

I løpet av sitt første år fikk studentombudet ved Universitetet i Oslo 102 henvendelser fra misfornøyde studenter. – Ikke til å unngå at det kan skje feil, sier viserektor.

Studentrettigheter

tekst Petter Fløttum
foto Matthis Kleeb Solheim

Ti studenter har i løpet av det siste året blitt anbefalt å si fra om kritikkverdige forhold ved Universitetet i Oslo (UiO), men har ikke turt av frykt for gjengjeldelse. Det kommer frem i studentombudets rapport fra sitt første år.

– Det er veldig alvorlig at de er redde for represalier, kanskje spesielt når det kommer til varsling. Det vil jo bety at Universitetet går glipp av tilbakemeldinger de ellers kunne fått, sier studentombud Marianne Rustberggard til Universitas.

I tillegg til de ti som ikke selv har ønsket å varsle om kritikkverdige forhold, har studentombudet tilbudt 25 studenter å foreta seg noe i saken for dem. Av disse takket fem nei, blant annet av frykt for represalier.

Rustberggard skriver i rapporten at det «at studenter frykter represalier dersom de melder fra om kritikkverdige forhold er alvorlig i

ethvert tilfelle, og studentombudet vil ha fokus på hvordan man kan gjøre det tryggere å si ifra.»

– Jeg har også fått tilbakemeldinger i andre typer situasjoner, hvor studenter sier at de er redde for å bli oppfattet som en vanskelig student hvis de for eksempel søker om tilrettelegging, forteller Rustberggard.

Hvis flere studenter kommer til henne med like tilbakemeldinger, kan hun også vurdere selv å varsle videre, der dette kan gjøres uten å bryte taushetsplikten.

– Ukultur

– Det skal ikke være en eneste student ved UiO som er redd for gjengjeldelse. Det håper jeg Universitetet tar veldig til seg, for det er en ukultur, sier leder i Studentparlamentet ved UiO (SP-UiO), Gabrielle Legrand Gjerdset.

– Tar Universitetet studentenes rettigheter på alvor?

– Rektoratet og ledelsen gjør det, men alle henvendelser viser at det er mye det må ryddes opp i rundt omkring på Universite-

tet. Det håper jeg de tar til seg, sier Gjerdset.

Universitas omtalte også problemet i høst etter at studentombudets halvårsrapport kom ut. Da kom det frem at studenter hadde blitt kontaktet av enheten der de studerer, og fått spørsmål om hva de ønsket å oppnå med å kontakte studentombudet.

– Skal ikke forekomme

UiO selv er ikke kjent med at enkelte studenter er redde for å varsle om ting som er galt. Vise-rektor Ragnhild Hennum tar det likevel alvorlig.

– Gjengjeldelse skal selvfølgelig ikke forekomme. Dersom det er slik at noen få studenter ikke tør å si ifra, så ønsker vi å benytte denne anledningen til å si at alle kan si fra uten å måtte frykte gjengjeldelse, sier hun.

Hennum understreker at UiO tar studentenes rettigheter på alvor. Dette gjelder ikke kun ledelsen og rektoratet, men hele organisasjonen.

– Vi har et omfattende regel-

verk og dette følges av hele organisasjonen, men at det av og til kan skje feil i en stor organisasjon er ikke til å unngå, sier hun.

Kraftig økning i antall henvendelser

Fra oppstarten i februar 2013 og ut året fikk studentombudet 102 henvendelser fra studenter. Kun 35 av disse kom i løpet av første halvår. Rustberggard tror antallet henvendelser fremover vil ligge på omtrent samme nivå som de har gjort i høstsemesteret.

– I januar i år er vi oppe på det som ligner på nivået fra september og oktober, forteller hun.

Toppen kom i november med 19 henvendelser.

– Tror du det er mørketall?

– Ja, det tror jeg absolutt. Jeg har ingen grunn til å tro at alle studenter ved UiO kjenner til meg, og det vil hele tiden komme nye studenter, sier Rustberggard.

SP-UiO-leder Gjerdset støtter studentombudet i at det er sannsynlig at ikke alt som kunne kommet til Rustberggard,

finner veien dit.

– Jeg tror mange studenter kan få feil informasjon uten å gjøre noe med det, sier hun.

Studenter lavt på rangstigen

Siden stillingen som studentombud er helt ny i Norge, har Rustberggard brukt tid på å finne sin rolle. Hun forteller at hun tidvis har blitt møtt med skepsis.

– Det går på rolleforståelse og at noen kanskje har hatt en idé om hva et studentombud skulle være før det kom, sier hun.

Verken Gjerdset eller Rustberggard er i tvil om at det har vært behov for et studentombud ved UiO.

Det er mange alvorlige henvendelser, og mange forskjellige henvendelser, sier SP-UiO-lederen.

– Studenter opplever gjerne selv at de er lavt plassert i et hierarki, så det å ha en person som kan hjelpe til så de ikke står alene mot Universitetet, synes jeg er kjempeviktig, understreker studentombudet.

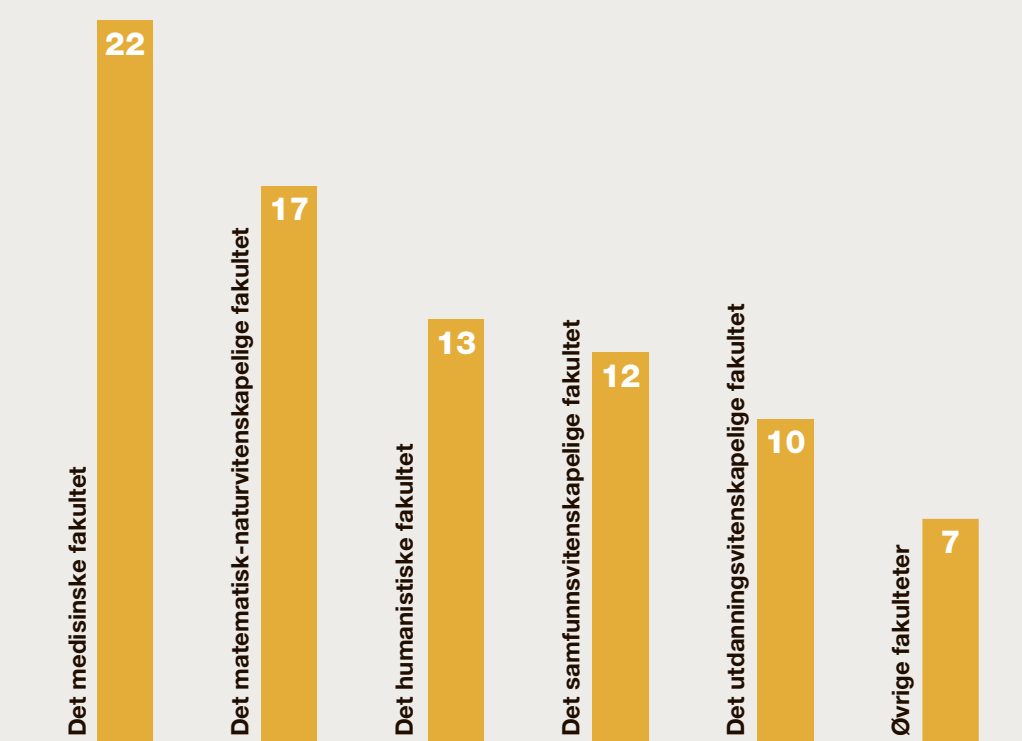
petter.flottum@universitas.no

gere å si ifra

«Det skal ikke være en eneste student ved UiO som er redd for gjengjeldelse»

Gabrielle Legrand Gjerdsset, leder SP-UiO

Henvendelser til studentombudet ved UiO

Ukultur: Leder i Studentparlamentet ved UiO, Gabrielle Legrand Gjerdsset, håper Universitetet tar tak i problemet med at studenter ikke tør å si ifra.

Torsdag 27. februar 19-23

YA TOSIBA
såpebobleshow
animasjonsverksted

PUB-quiz
skweee
Dj Zuzu

LYDBAR
Easy & C.O.U.
astroamfi

Helge Sten/Deathprod
FORFATTERMØTE i 100

– Jeg har blitt behandle

Vanskelig tid: Eva-Mari Andersen måtte leve på samboeren sin i flere måneder. Alene hadde hun aldri klart å dekke bo-, mat- og barnehageutgifter. Her er hun og sønnen, Nils Matheo, på vei til barnehagen.

To tidligere kreftsyke studenter måtte vente i flere måneder på stipendet fra Lånekassen. I mellomtiden var de helt avhengige økonomisk av kjærestene sine.

Lånekassen

tekst Benedicte Tobiassen
foto Matthis Kleeb Solheim og
Helene Kristensen

Senvirkninger av kreftbehandling skulle gitt Eva-Mari Andersen og Jennifer Gubbins Bryant ekstra støtte fra Lånekassen. På grunn av påkjenningene skal Lånekassen kompensere for at damene ikke kan jobbe deltid. Å få pengene så de skulle klare seg økonomisk, ble likevel en kamp.

– Vi snakker om ekstremt dårlig kundebehandling fra så mange at det vitner om en ukultur som ikke ligner grisen, sier Eva-Mari Andersen.

Hun og Jennifer Gubbins Bryant møttes på masterstudiet i spesialpedagogikk ved Universitetet i Oslo for et par år siden. De fant fort ut at de hadde mer til felles enn fagfeltet. Begge hadde kreft i ungdomstiden, og begge sliter fortsatt med senvirkninger av behandlingen.

Må klage på klagen

Hjemme hos Bryant på Mysen utenfor Oslo sitter Jennifer med tre måneder gamle Julie på armen og forteller om hvor lykkelig hun ble da hun fikk vite at hun var gravid.

– Endelig! Det var virkelig en gave, sier hun. Etter endt cellegiftbehandling hadde hun nemlig fått høre at hun ikke kunne få barn.

Men smilet forsvinner raskt idet hun begynner å fortelle om sin kontakt med Lånekassen.

– Ingen hos Lånekassen hadde

opplevd at en med ekstrastipend- et ble gravid før. De fortalte meg likevel at jeg skulle fortsette å få samme beløp i støtte, sier Bryant.

Dette var før Julie ble født.

På nettsidene til Lånekassen står det oppført at foreldre- stipendet skal være det samme som man mottar ellers i utdanningen.

– Men da søknaden var ferdigbehandlet, sto det at jeg ikke ville fortsette å få denne støtten etter at jeg gikk ut i permisjon, sier Bryant.

Hun sendte inn klage på vedtaket i begynnelsen av november i fjor. Den 10. februar fikk hun svar.

Ifølge Bryant skrev de tilbake at det var ventetid fordi de ikke hadde sendt klagen videre til klageinstansen enda. Hun forteller videre at de skrev at de holdt fast ved vedtaksbrevet, og ønsket hun å klage, måtte hun sende inn et vedlagt skjema innen tre uker.

– Det er jo helt latterlig, selvfølgelig ønsker jeg å klage, jeg sendte jo inn klagen i november! sier hun.

Nå må Bryant ut i en ny runde

t veldig nedverdiggende

Vil forbedre seg

– Som følge av omlegginger som skal bedre saksbehandlingen fremover, har vi dette skoleåret hatt noe lengre behandlingstid enn normalt. Vi beklager at noen har måttet vente lenge på å få svar, sier Inge Hilde Kitterød, avdelingsdirektør i Lånekassen. Hun ønsker ikke å kommentere sakene til Eva-Mari Andersen og Jennifer Gubbins Bryant fordi Lånekassen ikke

kommenterer enkeltsaker.

Hun skriver i en e-post til Universitas at søknader om ekstrastipend krever manuell behandling, og at det derfor tar lengre tid å få svar på søknaden. Ambisjonen for fremtiden er at flere søknader skal kunne behandles automatisk.

– Lånekassen behandler søknader og dokumentasjon i den rekkefølgen de kommer, og har

ikke mulighet til å foreta noen prioriteringer mellom søknader, sier Kitterød.

Når det kommer til studenter med ekstrastipend og foreldrestipend, skriver Kitterød at man kun mottar foreldrestipend tilsvarende «vanlig støtte», og ikke ekstrastipend, så lenge man er i foreldrepermisjon fra studiene.

På nettsiden til Lånekassen står det at du kan få foreldre-

stipend i 10,5 måneder (44 uker). Beløpet er det samme som du ellers ville ha fått i utdanningen din.

– *Er ikke dette misvisende?*

– Vi ser at formuleringen som er brukt på lanekassen.no, er noe upresis for ordningen med ekstrastipend. Dette skal vi presisere på nettsiden, sier Kitterød.

universitas@universitas.no

Tør ikke ringe: Jennifer Gubbins Bryant forteller at hun ikke tør å ringe til Lånekassen mer. All kommunikasjon med dem foregår nå på e-post. Da blir det mange papirer å holde orden på.

med venting.

Fikk kjeft

Et av kriteriene for å motta ekstrastipend er at man ikke kan ha annet lønnet arbeid ved siden av, og at det gjør den økonomiske situasjonen trangere.

– Det er aldri gøy å spørre om penger, ikke engang penger en har krav på. Man føler at man tigger, forteller Andersen.

I ventetiden opplevde damene at de måtte følge opp sakene sine nøye for at de i det hele skulle bli gjort noe med. Ifølge jentene selv opplevde de at ingen kunne svare på spørsmål om søknadene deres, eller hadde noe særlig kunnskap om stipendordningen i det hele tatt. Da skal de ha blitt satt over til

andre, som heller ikke visste bedre.

– En gang ble jeg satt over til en kundebehandler i Stavanger. Det er jo helt feil! Flere ganger har de satt meg over til telefoner som aldri har blitt tatt, sier Andersen.

«Jeg opplever å ha blitt behandlet på en svært negativ og nedverdiggende måte»

Eva-Mari Andersen, student og tidligere kreftpasient

– Man må nesten bare le, tilføyer hun.

Andre kundebehandlere var, ifølge jentene, både frekke og avvisende over telefon.

– Jeg ble nærmest kjefta på og fikk streng beskjed om at saken ikke blir behandlet raskere selv om jeg ringer. Man føler seg så ufattelig liten, jeg tør ikke ringe mer, forteller Bryant, som nå foretar all kommunikasjon via e-post.

Ville heller jobbet seg syk

Andersen og sønnen, Nils Matteo, er i full gang med påkledningen i det Universitas ankommer Kringsjø studentby. Sørlandsjenta har i dag fått etterbetalt de pengene hun hadde krav på, men er ikke særlig imponert over måten Låne-

kassen har behandlet henne på.

– Jeg ville heller jobba meg syk eller slitt meg totalt ut hadde jeg visst at det skulle bli så mye styr og rot for å få pengene. Det er synd at det skal være sånn, sier Andersen.

Trange kår

For Andersen og Bryant har den økonomiske situasjonen vært ekstra vanskelig da de begge har barn.

– Det går drastisk ut over personlig økonomi, sier Andersen, som i flere måneder måtte leve på samboeren sin.

– Alene hadde jeg aldri klart å dekke bo-, mat- og barneha-geutgifter. Søkere som ikke kan ha annen inntekt, og ikke minst søkere som har barn, bør prioriteres, sier hun.

Bryant forteller om regninger som hopet seg opp og maksimerte kredittkort. Hun kan ikke tenke seg hvordan ting ville sett ut hadde det ikke vært for samboeren.

Nære venner

De to damene har nå vært gode venner i snart to år. Disse årene har de delt kampen mot papirmølla, i tillegg til felles interesser og samme studiepreferanser.

– Til og med samboerne våre ligner i utseende, kommenterer Andersen.

universitas@universitas.no

UiO legger seg flate

Nå lover Universitetet i Oslo at studenter og ansattes personvern-opplysninger skal bli håndtert riktig. De kan fortsatt ikke svare på når endringene skal komme.

Personvern

tekst Cecilie Storbråten Gjendem
foto Matthis Kleeb Solheim

– Vi vil først og fremst benytte denne muligheten til å beklage til både studenter og ansatte for det som har skjedd, sier universitetsdirektør Gunn-Elin Aa Bjørneboe.

Hun understreker at UiO nå er i ferd med å rette opp de fei-

lene som ble avdekket i Universitas i forrige uke.

– Vi har nå tatt kontakt med distributøren av kortsystemene og regner med at de vil finne en rask og god løsning på saken, sier Bjørneboe.

Verken hun eller viserektor Ragnhild Hennum tør å gi noe tidspunkt for når de nye tiltakene vil være på plass.

– Det tar like lang tid å gjøre dette riktig som feil, og vi har ingenting å tjene på at disse rutinene ikke følges til punkt og prikke, sier Hennum til Universitas.

Ifølge UiO vil alle studenter som skaffer seg studentkort fra neste semester, få et skriv som beskriver hvordan informasjonen fra kortleserne lagres og brukes.

Usikkerhet rundt personvernombud

Forrige uke nektet UiO for at ordningen deres med eget person-

vern ikke hadde fungert. Nå er Hennum imidlertid mer usikker.

– Å si at denne løsningen har fungert optimalt, når vi senere avdekker så store avvik, blir feil, men jeg tror det ville fungert enda dårligere å ikke ha et personvern-

«Ansvaret er mitt»

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe,
Universitetsdirektør

ombud, sier Hennum.

UiO er ikke pliktet til å rapportere inn systemene sine for Data-tilsynet som følge av at de har et eget personvernombud.

Hennum og Bjørneboe melder at også denne ordningen skal bli gjennomgått og forbedret i nærmeste fremtid.

– Ligger ansvaret for de feilene som er avdekket, hos personvernombudet?

– Nei, ansvaret er mitt, sier Bjørneboe.

Beklager: Universitetsdirektør Gunn-Elin Aa. Bjørneboe påtar seg all skyld for personvern-fadesen på UiO. Her avbildet med viserektor Ragnhild Hennum (t.h.).

Fortsatt uklart

– Vil dere også ta en gjennomgang av hvordan annen personinformasjon blir forvaltet. For eksempel e-poster?

– Vi har foreløpig ikke gjort det, men vi vil absolutt gjøre det i nærmeste fremtid, sier Bjørneboe.

– Hvordan blir slik informasjon forvaltet i dag?

– Det er fortsatt noe uklart, men vi jobber med en utredning. Det er ingen grunn til å tro at personsensitive opplysninger har kommet på avveie, sier Bjørneboe.

universitas@universitas.no

SiO logger kortbruk: Kortnummer, tidspunkt, sted, og i noen tilfeller korteiernes navn, blir lagret også ved alle SiOs virksomheter.

SiO innrømmer også lovbrudd

– Rutinene våre er ikke gode nok, sier administrerende direktør for Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus, Lisbeth Dyrberg.

Personvern

tekst Mari Mjaaland
foto Birte Magnussen

Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) innrømmer manglende rutiner ved datalagring. Etter Universitas' avsløringer de siste ukene vedrørende manglen-

de datalagringssikkerhet på Universitas i Oslo gjennomførte SiO internkontroll av egne rutiner. Gjennomgangen viste at de ikke holdt seg innenfor Datatilsynets forskrifter.

– Det gjelder elektronisk adgangskontroll av inngangskortene. Vi sletter all informasjon etter 90 dager, men vi ser at det

er behov for å informere alle våre brukere om hva og hvor mye informasjon som lagres, sier Lisbeth Dyrberg, administrerende direktør for SiO.

Dette vil si at kortnummer, tidspunkt, sted og i noen tilfeller korteiernes navn, blir lagret. Loggingen har foregått på alle SiOs virksomheter, og det berører der-

med alle studentene som benytter seg av SiOs 8000 boliger og fire treningssentre. Det forekommer også logging av ansatte. Det skjer hovedsakelig utenfor arbeidstid, når det ikke er fri tilgang i alle bygg. Dyrberg sier at tilgangen til disse dataene er begrenset til få personer, og sier at problemet ligger i at du som privatperson bør få vite hva som blir lagret av opplysninger om deg.

– Hva gjør dere for å rette opp i dette?

– Vi ønsker å få i stand klare

rutiner og internkontrollsystem som på dette området beskriver og dokumenterer våre rutiner vedrørende lagring av brukernes personopplysninger og deres bruk av kort. I tillegg ønsker vi å informere om innsynsregler. Vi jobber nå med å få dette på plass. I mellomtiden skal all logging av kortinformasjon være stoppet, sier Dyrberg.

Hun presiserer at de satte i gang denne prosessen for å være sikre på at de følger loven.

universitas@universitas.no

I 2007 trakk Inge Jan Henjesand seg fra sin prorektorstilling etter angivelige samarbeidsproblemer med Tom Colbjørnsen. Nå blir han skolens nye rektor.

BI får ny rektor

BI-rektor

tekst Cecilia Johansen og
Maria Terese Kittilsen
foto Hans Dalane-Hval

1. august 2014 overtar Inge Jan Henjesand etter Tom Colbjørnsen, den første som har sittet ut en maksperiode på åtte år som rektor ved Handelshøyskolen BI. Henjesand har utdanning fra Norges Handelshøyskole (NHH) og faglig bakgrunn innen markedsføring, strategi og ledelse. Han kjenner i tillegg godt til BI som institusjon, da han tidligere både har fungert som leder for institutt for markedsføring og konserndirektør i Divisjon for forskning og fagressurser.

Henjesand fungerte også som konstituert rektor ved BI fra 2005 til 2006, før han ble prorektor. Etter kort tid valgte han imidlertid å trekke seg fra stillingen. Årsaken skal ifølge studentavisen Inside ha vært samarbeidsproblemer

mellom Henjesand og nåværende rektor Tom Colbjørnsen.

Taust om konflikt

Ingen Universitas har vært i kontakt med, har ønsket å uttale seg rundt den angivelige konflikten. Til Universitas sier Henjesand at han ikke har noe usnakket med Colbjørnsen. Colbjørnsen hadde selv følgende kommentar til Universitas angående ansettelsen av Henjesand:

– Jeg har respekt for styrets vedtak og ønsker Henjesand lykke til i jobben som ny rektor fra og med august 2014.

– Et sjokk

BI-professor ved Institutt for kommunikasjon, kultur og språk, Peggy Brønn, omtaler ansettelsen av Henjesand som et sjokk.

– Jeg tror ingen tenkte på ham. Nå tror jeg halvparten på BI blir glade, og den andre halvparten blir skuffet. Inge Jan er kjent som et medmenneskelig menneske,

og jeg tror ikke han vil sette faggrupper opp mot hverandre. Han er imøtekommende og tåler folk som sier nei, sier Peggy Brønn i et intervju gjort av DN talent.

Får skryt

BI-professor ved Institutt for ledelse og organisasjon, Petter Gottschalk, er uenig i Brønns uttalelse om at ansettelsen kan virke splittende. I samtale med Universitas sier Gottschalk at han tror at Henjesand kommer til å bli et samlende element for høyskolen.

Av andre har nyheten om ansettelsen av Henjesand blitt svært godt mottatt.

Henjesands tidligere sjef i Abelia, statssekretær Paul Chaffey i Kommunal- og moderniseringsdepartementet, tror Henjesand er rett mann for oppgaven.

– Jeg er sikker på at Henjesand kommer til å bli en god rektor. Han kjenner til utfordringene, samtidig som han sitter på verdi_ full erfaring både fra næringslivet

og BI som institusjon. Han er uten tvil en inkluderende og god leder for kunnskapsarbeidere.

Venter med plan

Selv ser Henjesand frem til å begynne i stillingen som rektor i det han omtaler som en spennende kunnskapsbedrift. Han er i tillegg svært positiv til å jobbe for en institusjon han kjenner til, samt er trygg på at fungerer.

Henjesand har foreløpig ikke lagt noen plan for hvordan høyskolen skal organiseres, og planlegger heller ikke å gjøre dette før han starter i stillingen.

– Jeg starter ikke som rektor før over sommeren og ønsker å opptre ryddig i forhold til dette. Dessuten er det for tidlig å komme med programmerklæringer før jeg er i gang med jobben.

Forventer ambisiøs rektor

Leder av Studentforeningen ved Handelshøyskolen BI i Oslo (SBIO), Espen Haugen, stiller seg

Tilbakelent, men klar:
Inge Jan Henjesand gleder seg til å begynne som rektor på BI.

positiv til valget av ny rektor.

– Jeg ser frem til at Henjesand er på plass som rektor. Jeg forventer at han er ambisiøs og engasjert, og at han ønsker å videreutvikle Handelshøyskolen BI ytterligere.

Haugen forteller at samarbeidet mellom styret i SBIO og nåværende rektor Colbjørnsen har vært bra. Videre er han sikker på at Henjesand vil sørge for et fortsatt godt samarbeid mellom studentene og ledelsen på skolen.

universitas@universitas.no

Oppfordrer ungdommen å skape: –Det kommer aldri nyskapende ideer fra noen over 40, sier sentralbanksjef Øystein Olsen.

Bekymret for ung

Sentralbanksjefen mener Norges videre økonomiske vekst i stor grad hviler på de unges skuldre.

Økonomi

tekst Cecilie Storbråten Gjendem
foto Hans Dalane-Hval

To ganger i året får sentralbanksjef Øystein Olsen lov til å si akkurat hva han mener. Førstkommende torsdag er en av de gangene. Da kommer han til UiO for å holde årstale for studentene. Han mener årets budskap er av spesiell betydning for de unge.

– Når sentralbanksjefen snakker, skal en gjerne advare litt. Ting har gått veldig bra her i forhold til andre land, og noe av

budskapet mitt i år er at ingenting vokser inn i himmelen, sier Olsen til Universitas.

– Jeg spår ikke krise, men at vi ikke vil ha like høy vekst. I Norges tilfelle vil det handle om å være tilpasningsdyktige. Med tanke på de unge, som eier fremtiden, vil jeg ikke oppfordre til pessimisme, men jeg tror ikke en bør forvente at veksten skal være like høy i årene som kommer.

Bekymret for gjeldsgraden

Sentralbanksjefen mener at størsteparten av norsk ungdom virker som de har et godt grep om

både personlig økonomi og makroøkonomi, men han er bekymret for den stigende gjeldsgraden blant unge.

Tall fra Norske Inkassobyråers Forening viser at antallet inkassosaker og tvangssalg aldri har vært høyere. Størsteparten av disse sakene dreier seg om unge mennesker.

– Det er et par ting jeg mener vil bli viktig for ungdom å ha i bakhodet framover. Det første handler om gjeldsgrad. Her har vi sett noen bekymringsfulle trekk de siste årene i form av at stadig flere unge tar opp høy gjeld, sier Olsen.

Han advarer unge mot å tro at renten vil holde seg på bunnivå over lengre tid. En bør beregne en god buffer om en for eksempel vil kjøpe seg hus.

– Vi bør ikke få en altfor gjeldstynget befolkning, fortsetter han.

Ansvar på de unge

I sin årstale legger sentralbanksjefen vekt på at Norge er i ferd med

«Vi bør ikke få en altfor gjeldstynget befolkning»

Øystein Olsen, Norges sentralbanksjef

å bli svært oljeavhengig. Det mener han i stor grad blir de unges jobb å rette på.

– Min tidligere sjef fra da jeg jobbet i SSB sa gjerne at det aldri kom en nyskapende idé fra noen over 40 år, sier Olsen og ler.

– Ansvar for å opprettholde veksten i norsk økonomi ligger mye på den generasjonen som er i utdanning nå, og det vil bli stadig viktigere for norsk økonomi fremover, spesielt om vi får fallende oljepriser, fortsetter sentralbanksjefen.

Han peker på at fremtiden tilhører de unge, og at deres innovasjon og ideer derfor vil bli stadig viktigere i fremtiden.

– Men det kan jo lønne seg å lytte litt på oss over 40 år og, sier han og ler.

es gjeld

Blikk på fremtiden

Ved forrige opptak var nesten alle studiene på UiO fulle, spesielt informatikkstudiene opplevde en voldsom økning i antall søkende. Olsen mener dette er et godt tegn.

– Når det gjelder utdanning, synes jeg det er et poeng at en bør ha et blikk på hva samfunnet vil trenge etter hvert. Når det er sagt, er det selvfølgelig også viktig at interessen for faget er til stede, sier Olsen.

Han peker på at det tidligere kanskje har vært for få som har valgt å ta realfag i forhold til hva det har vært behov for, men at det ser ut til at pendelen nå svinger andre vei. Videre oppfordrer han unge til å følge med på hva som skjer i norsk økonomi generelt.

– Jeg har inntrykk av at de

fleste ungdommer nå har ganske god peiling på hva som foregår i norsk økonomi og i verden generelt, og det vil bli stadig viktigere, sier Olsen.

Bør benytte seg av mulighetene

– Kunnskap vil bli viktig for å opprettholde god vekst, og derfor oppfordrer jeg unge til å ta utdanning, og helst innenfor noe de virkelig brenner for. Jeg tror en kan få til mye med mange forskjellige utdanninger dersom en brenner for noe, sier sentralbanksjefen.

Videre understreker han at Norge vil trenge stadig flere høyt utdannede mennesker, og oppfordrer unge til å benytte seg av de mulighetene som finnes i Norge i dag.

universitas@universitas.no

Fire på plassen

- 1. Følger du med på tilstanden i norsk økonomi?
- 2. Tenkte du på jobbmuligheter og hva det ville være behov for i Norge, da du valgte utdanning?

Teresia Aarskog (22)

Universitetet i Oslo, Utviklingsstudier

- 1. – Jeg følger ikke intenst med på utviklingene, og jeg tror ikke det er noen grunn til bekymring helt enda. Det skal nok en del til før det blir økonomisk krise i Norge.
- 2. – Det var i hvert fall ikke jobbmuligheter som var årsaken til at jeg valgte dette studiet. Mange tenker nok på det, men for meg var det bare interesse som stod i fokus.

Erlend Finstad (24)

Universitetet i Oslo, Samfunnsgeografi

- 1. – Nei, jeg følger ikke så veldig godt med, men jeg får med meg det viktigste som skjer. Jeg tror heller ikke at det vil bli noen økonomisk krise i Norge med det første.
- 2. – Jeg valgte utdanning utifra interesse, men det er klart at en har fremtidige jobbmuligheter i bakhodet.

Silje Rodal (22)

Universitetet i Oslo, Psykologi

- 1. – Jeg følger ikke intenst med på hva som foregår i norsk økonomi, men får med meg hovedsakene.
- 2. – Jeg tenkte ikke så mye på hva samfunnet ville behøve når jeg var ferdig utdannet, men jeg tenkte absolutt på eventuelle jobbmuligheter og hvor vanskelig det i så fall ville bli å søke jobb.

Sjur Sandgrind (25)

Universitetet i Oslo, Biologi

- 1. – Ja, jeg følger litt med på norsk økonomi, men jeg er ikke spesielt bekymret for fremtiden. Det går ganske fint her til lands og jeg tror ikke det vil endre seg med det første.
- 2. – Til en viss grad valgte jeg utdanning på bakgrunn av jobbmuligheter og stemningen i norsk økonomi, men jeg valgte mest på bakgrunn av interesse.

omverdenredaktør: **Sverre Olav Trovik**
sverreot@universitas.no 980 66 684

OMVERDEN

Dropper ubehagelige spørsmål

KINA: De vestlige arkitektene bak utvekslingsprogrammene med Kina unngår å stille kineserne ubehagelige spørsmål, melder The Conversation. Det hersker bred enighet om at kunnskapsutveksling mellom Kina og Vesten er et gode, skriver professor i statsvitenskap ved Wellesley College, Thomas Cushman. Men vestlige administratorer unngår spørsmål om ytringsfrihet og akademisk frihet, selv om mye tyder på at slike fundamentale rettigheter har dårli-

gere kår under det nye regimet til Xi Jinping i Kina. Mange ledende dissidenter har blitt fengslet og trakkert etter at Xi Jinping tok over makten. Et siste eksempel er menneskerettighetsaktivisten Xu Zhiyong, som er dømt til fire års fengsel for å ha «forstyrret offentlig orden» etter å ha oppfordret til kutt i den kommunistiske elitens privilegier. Professor Cushman kaller tause vestlige universiteter med kinesiske utvekslingsavtaler for feige.

Britiske universiteter blir amerikanisert

STORBRITANNIA: Det 200 år gamle britiske karaktersystemet er ifølge kritikere dødt, melder The New York Times. Karaktersystemet deler studenter inn i fem kategorier, fra «first class» til «fail». I november startet 21 britiske universiteter med en amerikansk modell, en gjennomsnittskarakter som skal være mer nøyaktig og rettferdig. Ikke alle i britisk akademika er tilhenger av

det nye karaktersystemet.

– Jeg mener denne reformen er litt som å gi britiske akademikere amerikanske titler, som «assistent», eller «full professor». Det er en amerikanisering av høyere utdanning, sier Christopher Hill, leder av avdelingen for politikk og internasjonale studier ved University of Cambridge.

FOTO: UNITED STATES LIBRARY OF COMMONS/WIKIMEDIA COMMONS

Nytt karaktersystem: Det er en amerikanisering av høyere utdanning, sier Christopher Hill, leder av avdelingen for politikk og internasjonale studier ved University of Cambridge.

Lånekassen er tom

SØR-AFRIKA: Sør-afrikanske studenter får ikke den økonomiske støtten de egentlig har krav på, melder Business Day. Halvparten av de som oppfyller kravene til økonomisk støtte fra National Student Financial Aid Scheme (NSFAS), vil ikke motta støtte på grunn av mangel på midler. Leder av NSFAS, Msulva Daka, fortalte det sørafrikanske parlamentet at selv om det har vært en kraftig økning i inkom-

ne midler de siste fem årene, er det fortsatt ikke nok. Dette har ført til massive protester blant studentene. Høyere utdanningsminister Blade Nzimande er bekymret og ønsker å forandre systemet. I dag er støtteordningen styrt av de forskjellige universitetene, noe som fører til 23 forskjellige systemer og prosedyrer. Nzimande ønsker å sentralisere NSFAS i større grad enn i dag.

På sidelinj

«Football»: Alexander Menzel viser frem en vanlig utgangsposisjon i amerikansk fotball. Her fra trening med Oslo Vikings på Wang gym på Frogner.

College-idretten er storindustri i USA. Det blir stadig vanskeligere å kombinere trening med studier. Ved University of North Carolina har det resultert i akademisk bedrageri.

Studentidrett

tekst Vilde Sagstad Imeland
foto Hans Dalane-Hval

– Det var flere spillere som rett og slett ikke kunne lese, og i stedet for å hjelpe dem, hadde universitetet satt opp «liksofag» som spillerne kunne ta uten at de måtte bry seg om forelesninger eller innleveringer. Det forteller Carl Straumsheim, som er kommentator i *Inside higher ed* – en nettside med nyheter om høyere utdanning i USA.

I 2011 meldte nitten studenter ved University of North Carolina (UNC) seg på faget *Blacks in North Carolina*. Samtlige av studentene på kurset var spillere på universitetets

fotballag. Men det er usannsynlig at studentene lærte noe som helst om verken svarte eller North Carolina. Den fagansvarlige professoren er nå tiltalt for bedrageri etter å ha undervist og mottatt semesteravgift for et fag som aldri fantes. Til tross for at universitetet fra før av er kjent for sin høye akademiske standard, hadde fotballspillerne sluppet unna fagene så de skulle ha mest mulig tid til sporten.

Innbringende industri

Straumsheim mener collegefotball er såpass tidkrevende at det på mange måter hindrer studentene i å ta studiene alvorlig. Ettersom UNC-laget ligger i den øverste divisjonen, har spillerne muligheter til å rykke opp til den

profesjonelle ligaen, og Straumsheim mener dette har mye å si for universitetets satsing på sporten.

– Det er en kjempeindustri, sier Straumsheim, som forteller at universiteter tjener masse penger gjennom enorme sponsoravtaler og tidligere studenter som gir pengegaver til sitt gamle universitet. Sammen med fans som kjøper billetter, t-skjorter og annet utstyr er det snakk om store summer.

I 2011 hadde fotballaget til UNC et driftsresultat på litt over 11 millioner dollar. Det mest innbringende laget i USA var University of Texas, med nesten 69 millioner i resultat.

Savner spilleglede

– Livet som collegefotballspiller er en seklignende tilværelse,

en av akademia

sier Gaute Engebretsen, som er arrangementsansvarlig i Oslo Vikings. Universitas har fått lov til å overvære en innendørstrening med laget som har sterke bånd til USA. De henter inn amerikanske trenere, og mange av spillerne har spilt for amerikanske college-lag.

– Problemet med USA er at sporten etter hvert tas så seriøst at gleden med sporten er i ferd med å forsvinne, sier Engebretsen, som er skeptisk til at spillerne bare blir et ledd i en forretning.

Han forteller også at mange av de som kommer til Norge etter å ha spilt i USA, opplever en glede ved å spille sporten slik den skal være igjen.

– Jeg tror vår måte å drive på er sunnere for fotballspillere, sier Engebretsen.

Kom seg gjennom med markedskommunikasjon

Herman Eckbo er en av spillerne på Oslo Vikings. Han gikk ut ifra California Lutheran University i

2005. Laget hans spilte i tredje divisjon, som er to ligaer under den ved UNC. Eckbo klarte å fullføre en bachelor i markedskommunikasjon i løpet av tre og et halvt år, men forteller at det var en utfordring å kombinere studiene med trening.

– Jeg måtte virkelig anstrenge meg og var ofte utrolig sliten, sier Eckbo, som på det meste kunne trene opp til tre ganger om dagen. Det var løping på morgenen, fotballtrening etter skolen, og på kvelden så de filmer av motstanderne for å analysere taktikken deres.

– Hvis man ikke konsentrerte seg, var det fort gjort å glemme skolearbeidet og la fotballen styre, sier Eckbo.

I motsetning til den profesjonelle National Football League (NFL) er college-fotball ikke en betalt sport. Spillerne har kun lov til å motta goder i form av helseytelser, bolig og utstyr. Mange av dem får likevel «lønn», ved at de får betalt skolepengene av universitetene. Selv om spillerne ikke får penger,

«Problemet med USA er at sporten etter hvert tas så seriøst at gleden med sporten er i ferd med å forsvinne»

Gaute Engebretsen,
arrangementsansvarlig i Oslo Vikings

er sporten svært innbringende for de universitetene som har fotballlag i de øverste divisjonene.

Pengeproblematikk

– Jeg har jobbet hardt med studiene og skulle på mange måter ønske det var jeg som kunne ta noen av disse magiske fagene der man fikk toppkarakter uten å møte opp. Tenk så lett det ville vært, sier Abigail Cooksey, som studerer historie ved UNC, og utveksler til Universitetet i Oslo (UiO) dette semesteret. Hun er enig i at sportsfokuset er ute av kontroll når det faglige ofres i så stor grad, og forteller at det i USA er store uenigheter rundt sportens rolle i akademia. Mye dreier seg om hvordan pengene til universitetet skal fordeles.

– Skal vi bygge et nytt fotballstadion eller et nytt undervisningsbygg? En sportsarena vil gi mulighet for større idrettsarrangementer, og slik kan vi bli lagt merke til av flere. Dette kan føre til at sponsorer og privatpersoner vil gi mer penger, og på den måten kan vi kanskje få råd til begge deler, sier Cooksey og forteller at det også snakkes mye om hvorvidt college-spillerne skal få betalt eller ikke.

Arbeidende atleter

Lønnsspørsmålet har igjen blitt satt på dagsorden etter at en gruppe college-spillere fra Northwestern University nylig varslet at de ville prøve å danne fagforening for å oppnå flere rettigheter. Det er det imidlertid usikkert om de får til.

– Spillerne må i så fall klassifiseres som ansatte, og det er lite sannsynlig at de vil få det gjennom, sier Carl Straumsheim.

Basketballaget ved UNC spiller kamp denne kvelden, og Abigail Cooksey viser oss gensen hun har på seg. Det er logoen til universitetet, sier hun og forteller at det er årets viktigste kamp mot erkerivalen Duke. Selv om hun ikke har hjemlengsel, føler hun for å vise litt ekstra «spirit» i dag.

Universitetet i North Carolina svarte ikke på telefoner da Universitas forsøkte å få en kommentar til saken.

vildesi@universitas.no

For seriøst: Gaute Engebretsen er arrangementsansvarlig i Oslo Vikings. Han mener litt av problemet med USA er at sporten etter hvert tas så seriøst at gleden står i fare for å forsvinne.

«Magiske fag»: Abigail Cooksey skulle på mange måter ønske at hun kunne ta noen av fagene som noen fotballspillere ved universitetet tok, da de fikk toppkarakter uten å møte opp. Cooksey utveksler til Universitetet i Oslo fra University of North Carolina.

debattredaktør: **Thea Storøy Elnan**
debatt@universitas.no 479 64 336

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT Si din mening på universitas.no

Spydig og lydig

« En gang på 90-tallet stuntet vi i Fysisk Fagutvalg en greie der vi lot en foreleser fra et avansert kurs ta de første 5 minuttene i et begynnerkurs, for så å si at hvis foreleserne var håpløse, måtte de komme til oss. Det var ingen som sa et pip da heller, men det var en litt annen greie. **Kjetil Kjærsmo**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Er vi «Generasjon lydig»?»

En sekk av dritt

« Synes beskrivelsen «drittsekk» er temmelig treffende her. Synes Kaia Marie Rosselands ordbruk påpeker helt perfekt hvor idiotisk og absurd det er at dette i det hele tatt er en debatt. Hvis en lege føler at hun/han må reservere seg fra å gjøre jobben sin, burde de ha valgt seg et annet yrke. **sofie**

« Det er ikke vanskelig for damer/jenter som ønsker abort å få dette, selv om leger får rett til å reservere seg. Legers jobb bør dessuten primært bestå av å bevare liv. Jeg mener at det viktigste problemet rundt studenter og abort er

at studentøkonomien tvinger studenter til å ta abort **Barnløs norsk mann**

« Ett liv skal tas. Legen skal ikke få ha samvittighet. I hvert fall ikke velge å ikke ta del i det. Det er ikke et demokrati verdig **Sjokkert!**

« Leger som ikke vil påføre noen skade og ta liv burde belønnes framfor å kalles drittsekker **Undrende**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «– SiO-leger som ønsker reservasjonsrett er drittsekker»

Totalitarisme

« At det er installert kortlesere for å sikre at uteliggere ikke benyttet seg av toalettene er ikke noe lovbrudd. Det som er lovbruddet er overvåkingen av ansatte og studenter. **Akademiker**

« Dette er i tråd med Agenda 21, som tar sikte på å totalovervåke hver eneste innbygger og innføre et totalitært overvåkingsdiktatur, hvor vanlige folk ikke betyr en dritt. **Jørg1**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Innrømmer ulovlig datalagring»

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

@fabianstang Vi slår en god gammel-dags floke, så hopper vi opp og ned

13. feb

Fjernvarmen forsvant på Rådhuset også

@achalse Dagbladet har nå 3 saker som omhandler kvinnelige OL-utøvere på nett. To av dem er om nakenbilder og dating. Classy

13. feb

Hipp hipp hora!

@KarsentUiO Vi har ikke smurt oss bort og kan vise til spikerfeste og superglid. Velkommen til oss i hele vinterferieuka.

17. feb

#PR

@festbrems Hadde vært interessant å se hvor kontroversielt abort var hvis menn bar de fysiske, sosiale og økonomiske konsekvensene av fødsel.

17. feb

#denfødselen

@hastwerk Jeg skal kalle sønnen min Tidenes. «Fy faen, dette er Tidenes fest! », «Så Tidenes diggeste dame i går!». Han kommer til å få Tidenes liv!

17. feb

Tidenes mobbeoffer

@Ylvaknausgaard Disse skifolka har ikkje smøring på noen ting

16. feb

#Åpenbart

Ukas ord: Leker subst. m. fl.

Den barnlige lyst

I **Sotsji** går det meste akkurat slik det gjorde i Olympia under den greske antikken. Det er ild og øl, solid stå-på-innsats og en god dose maktspill. Den olympiske ånd er på plass, ikke noe å si på dét. Men la oss være ærlige: Et arrangement som hviler på voksne menneskers lek, er betenkelig.

Lek er en aktivitet for moro skyld, ifølge Store norske leksikon. På barnas tidligste leke-stadium, fra omkring ett-toårsalderen, handler det om å finpusse muskler og sanser. Barnet hopper, løper, tar i ting og bærer på ting.

I **Sotsji** både hoppes og løpes det. Idrettsutøverne bærer på ski og tar seg for når de faller. Musklene finpusses, på nytt og på nytt: – Skal det være litt varme-gel, Marit og Petter, roper landslagssjefen. – eller vil dere ha sånn fiskebehandling, dere vet, med sånn thailandsk fisk som suger ut avfallsstoffer fra føttene deres? Det er klart at de olympiske lekene befinner seg på det mest avanserte og intrikate stadiet av lek. Ekte barn aldri ville kunnet drive med det våre landslagsgutter- og jenter gjør, for-

klarar landslagssjefen mens han taper i vann til Petter og Marits tropiske fiskebad.

I grunnen er det søtt, og dessuten helt greit, at idrettsutøverne leker seg. La dem holde på der de tumler lykkelige rundt i snøen på jakt etter mer gull, flere sponsorkontrakter og bedre finmotorikk.

Men det er også mye annet som det lekes med i OL. Både ytringsfrihet og rettigheter, så vel som curling-golf-bukser og skismøring, later nemlig til å ha blitt utsatt for ganske eksperimentell lek. Det føles også som om noen leker med huet mitt, når jeg i beste sendetid blir vitne til at Johan Kaggstad – en voksen mann som sitter i TV2s OL-studio og melder inn sin eneste beskjed til de norske stafettlagene. – Det er ikke noe som heter tap og vinn med samme sinn, sier han med en påfølgende passiv-aggressiv latter. Neimen i all verden. Lærte du ingenting i barnehagen du, da, Kaggstad? Vi bare leker, vettu, og det er bare for gøy, dette her.

Vilde Sagstad Imeland
vildesi@universitas.no

ARKIVFOTO: ESKIL WIE

Kunsten å prioritere

Studentvelferd

Celestina Da Silva, representant for Venstrealliansen i Velferdstinget

Velferdstinget i Oslo og Akershus har vedtatt å jobbe for 11 måneders studiestøtte, en kamp som en samlet studentbevegelse jobber hardt med. Økt studiestøtte gjør det mulig å realisere heltidsstudenten, som istedenfor å jobbe ved siden av studiene kan bruke sin tid på å studere og ta del i studenthverdagen. Heltidsstudenten er hovedargumentet for økt studiestøtte.

Samtidig har Velferdstinget vedtatt å jobbe for å heve inntektsgrensen i Lånekassen. Dette vedtaket sier implisitt at studenter har tid til å jobbe mer, og er en direkte motarbeidelse av heltidsstudenten. I et intervju hos Radio Nova hevder Velferdstingets leder Kaia Marie Rosseland at studenter som får redusert stipend på grunn av høy inntekt, straffes. Stipend er ingen belønning, og inntektsgrensen er ingen straff. Studiefinansieringen er et velferdsgode som skal sikre lik rett

til utdanning, og inntektsgrensen er en behovsprøving av denne. Behovsprøvingen er et middel for å sikre at fellesskapets midler ikke skal gå til å subsidiere dem som ikke trenger det.

Et annet argument i debatten er at studenter skal kunne spare til bolig, eller betale ned på boliglån. Er det virkelig slik at offentlige midler skal gå til å kjøp av bolig og nedbetaling av boliglån? Er dette å bidra til lik rett til utdanning? En student som tjener 157 000 kroner ved siden av studiene, vil

«Stipend er ingen belønning og inntektsgrensen er ingen straff»

måtte betale 18 prosent skatt og vil da ha over 10 000 kroner utbetalt i tillegg til støtten fra Lånekassen, et beløp som bør være tilstrekkelig for mer enn den velkjente nuddel-romantikken.

Det er heller ikke slik at studenter som ikke får stipend, blir fratatt retten til studielån. Studielånet er

et universelt velferdsgode som omfatter alle som studerer opp til en alder av 65 år. Jeg synes det er kunnskapsløst og kritikkverdigg at Velferdstinget i Oslo og Akershus verken klarer å prioritere eller være strategiske når det kommer til å sikre studenter en bedre studiefinansiering.

Hva er en abort?

Reservasjonsrett

Johan Trovik, student

Vi unge studenter blir fortalt at vi burde være takknemlig for at vi slipper å debattere abortloven. Den kampen er vunnet. Ferdig med den. Dere trenger ikke å ta stilling til det.

Jeg er ikke særlig takknemlig for det. Ikke fordi jeg ikke er glad for at det er mulig å gjennomføre en abort under trygge forhold, men fordi det er visse spørsmål vi ikke bør tenke at vi har gjort oss ferdig med.

Debatten rundt reservasjonsrett for fastleger er i slående *liten* grad blitt ledsaget av de virkelig vanskelige spørsmålene: Hva er en abort? Hvordan bør vi som samfunn forholde oss til det? Tvert imot, motstandere av reservasjonsretten benytter ingen taktikk oftere og med bedre suksess enn å lange ut mot forslaget om reservasjonsrett som en snikomkamp om abortloven.

Slik har de maktet å befeste inntrykket av at vi «alle» er enige om at abort er uproblematisk, og at debatten handler om

«Det er nedverdiggende overfor dagens unge å framstille debatten om abort som en kamp som er 'vunnet'»

hvorvidt vi skal imøtekomme et spesialkrav fra en liten gruppe religiøst fanatiske fastleger. Er det ikke slående hvor mange av oss studenter som bidrar til å videreføre denne lite reflekterte holdningen?

Jeg er ikke religiøs, men jeg ser at en abort er et reelt etisk

dilemma. Skal vi forstå hverandre i denne debatten, må vi forstå at vi er fundamentalt uenige om virkelige og vanskelige etiske spørsmål. I stedet for å la eldre generasjoner kvele selve kjernes spørsmålet i debatten bør vi tørre å holde det levende.

Vi ville vel ikke tillatt abort om vi mente det var på linje med å ta livet av et menneske? Konvensjonell språkbruk avslører denne overbevisningen: En kvinne som ønsker abort, blir rutinemessig omtalt som en «pasient» og en abort som en «inn-gripen». Hvor kommer denne bestemte overbevisningen fra? Hvorfor er vi så bastante i vår påstand om at det ikke er et liv vi tar når vi gjennomfører en abort?

Jeg vil våge å påstå at de som fnyser høyest av fastleger som ønsker reservasjonsrett, ikke kan gi gode svar på disse spørsmålene. Hvis de kan, oppfordrer jeg dem til å opplyse meg, for jeg synes det er vanskelig. Hvis de ikke kan, ber jeg dem pent om å slutte å prøve å overbevise oss om at det er best for oss å slippe å ta stilling.

Jeg vil gjerne få lov til å stille spørsmålet om hva en abort er, og diskutere hvorfor det er etisk forsvarlig å tillate. Det er nedverdiggende overfor dagens unge å framstille debatten om abort som en kamp som er «vunnet». Jeg vil leve i et samfunn hvor vi stiller de vanskelige etiske spørsmålene, hvor vi forstår at uenigheter kan stikke dypt, og at vi nettopp derfor bør la argumentene komme opp til overflaten.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Strafferunder i helsevesenet

Kvinner i alderen 20-24 år blir oftest gravide og har høyest abortrate. Leger med mange studenter som pasienter bør ikke få reservere seg mot abort.

Kronikk

Therese Kristin Børnes Utgård, lege og debattant

Dekanen ved Det medisinske fakultet i Oslo støtter langt på vei en reservasjonsmulighet for fastleger. Samtidig som han understreker kvinnens rett til helsehjelp, er han bekymret for at leger vil få et yrkesforbud uten den nye loven.

Men leger får ikke et yrkesforbud om de ikke får reservere seg. Riktignok kan de da ikke jobbe som offentlig ansatte fastleger, fordi det offentlige betaler fastlegene for at vi som pasienter skal få utført helsetjenestene vi har krav på – deriblant aborthenvisninger.

Ennå er det usikkert hvordan en eventuell reservasjonsmulighet vil se ut. Jeg mener imidlertid at det uansett er spesielt gode grunner til at leger som har mange studenter blant sine pasienter, ikke bør få reservere seg.

Statistikk viser at kvinner mellom 20–24 år er de som oftest blir gravide, og som har den høyeste abortraten. Samtidig er dette aldersgruppen som flytter mest på seg, ofte på grunn av studier. Mange har fortsatt fastlegen på hjemstedet. De må da være sikret god helsehjelp, innbefattet aborthenvisninger, av legen på studiestedet. Å skulle bytte fastlege, sjekke om han har reservert seg, for så å finne frem til den nye legen i en ny by, synes jeg er for mye forlangt av abortsøkende kvinner i en livskrise.

I Norge er vi stolte av at vi tilbyr gratis/sponsende helsetjenester til utsatte grupper. Helsestasjon for ungdom, som er gratis, og helsetjenester ved studiesteder, som er sponset, er begge viktige satsningsområder i Helsedirektoratets

plan for å forebygge uønskede graviditeter og fremme seksuell helse.

Disse folkehelsetiltakene anerkjenner det faktum at unge ikke er så flinke til å finne frem i det formelle helsevesenet. Det er derfor svært merkelig at Bent Høie mener at de samme ungdommene plutselig skulle ha blitt mye flinkere – og det midt i en livskrise, som en ufrivillig graviditet er!

En stor andel av unge kvinners legebesøk omhandler prevensjon, kjønnssykdommer og ikke-planlagte graviditeter, og en studentlege har trolig langt flere aborthenvisninger enn gjennomsnittet.

«Jeg mener at det er spesielt gode grunner til at leger som har mange studenter blant sine pasienter, ikke bør få reservere seg.»

Om studentleger får reservere seg, vil dette sende et signal som er motsatt av det en med denne lavterskeltjenesten har ment å sende.

Reservasjonslegene hevder derimot at reservasjoner er «uproblematisk». Men skal en få vite hvorvidt det er uproblematisk, bør en vel spørre noen som er mer nøytrale, og som ikke har økonomiske interesser i at reservasjoner blir lovlig? Både Fylkeslegene og Bent Høie bekrefter at abortsøkende kvinner uansett sjelden klager, og at mørketallene er store.

Så er det de som sier at dette uansett bare rammer tre-fire kvinner per

fastlege per år. Om den prinsipielle samvittigheten til dem som kjemper for egen samvittighet, eller for oss som kjemper for pasientrettigheter, lar seg kvantifisere slik, er jeg usikker på. Men når Regjeringen sier at lovforslaget skal være et pragmatisk kompromiss mellom kvinners retter og enkelte fastlegers ønsker, blir det enda klarere at spesielt studentleger ikke bør få reservere seg.

Ingen skal bli møtt med fordømmelse og moralsk avstandtagen av legen. Denne strafferunden i helsevesenet er noe kvinner må få slippe når hun faktisk ikke har gjort noe ulovlig, men ber om en aborthenvisning som hun etter loven har krav på.

Skal vi klare å forebygge uønskede svangerskap og høye aborttall, trengs flere tiltak enn lavterskeltilbud for unge.

Når KrF og reservasjonslegene sier de vil «kjempe for det ufødte foster», er det meg fortsatt en gåte hvorfor de kjemper for retten til å toe sine hender, og ikke heller for *effektive* tiltak. Her kunne faktisk studenter og KrF gått hånd i hånd med felles mål for øye:

I et forsøk der unge kvinner ble tilbudt gratis prevensjon, ble abortraten i forsøkskommunene halvert – likevel ble ikke dette innført. En antar at det å heve engangsstønaden til gravide studenter og arbeidssøkende, slik at de får tilsvarende ytelser som arbeidende mødre, vil føre til færre aborter. Økt tilrettelegging for funksjonshemmede vil gjøre at kvinner som bærer på et funksjonshemmet foster tør å bære frem barnet. Dette er tiltak legene og politikerne *vet* fungerer. Men det koster selvfølgelig mer enn å heve pekefingeren.

Delta i debatten, skriv til oss:
debatt@universitas.no

kulturredaktør: **Kenneth Wangen**
kennew@universitas.no 980 84 048

reportasjeredaktør: **Christoffer Gundersen**
c.s.gundersen@universitas.no 920 82 228

KULTUR

FOTO: BENGT NYMAN

Abba-tabba

MOTE: I en ny fotobok innrømmer Abba at de kledde seg i oppsiktsvekkende kostymer for å unngå skatt, skriver The Guardian. Svensk lov innebar nemlig at kostymer kunne trekkes fra på skatten så lenge de var så oppsiktsvekkende at de ikke kunne brukes på gata. Dermed var grunnen for bandets dristige klesvalg, som innebar blant annet glitrende

hotpants, paljetterte jumpsuits og plattformhæler, ikke bare popens glamour på slutten av 70-tallet og tidlig 80-tall, men også det svenske skattesystemet. I boka sier også Björn Ulvaeus: «Etter min ærlige mening så vi ut som gærninger disse årene. Ingen kan ha vært så dårlig kledd på scenen som vi var.» Nå har han i hvert fall en unnskyldning.

Kunstnarisk kunnskap

Utstillinga *Sexus* – ei utstilling om kjønn parar vitskap med kunst, og legg at støvete dinosaurbein i fortida.

Utstilling

tekst Anders Veberg
foto Helene Kristiansen

Midt i utstillinga *Sexus* på Naturhistorisk museum kjem du til ei lukka dør med eit diskre skilt der det står *Mating Room*. Går du inn døra, ser du ein raud fløyelsbenk midt i det kvite rommet, og dørene rundt nærast oppfordrar til å bli lukka for eit meir personleg innblikk i dette med kjønn. Skulle du lata døra stå open, kan du sjå ein video av Gartnarfuglen som parar seg, der hoa bokstaveleg talt byr seg fram. Det gir deg jo anledning til å

tenkja fritt rundt dette med kjønn.

– Det er vel den mest eksperimentelle delen av utstillinga, seier biologiprofessor Jan T. Lifeld og ler godt. *Sexus* skil seg frå dei fleste andre museumsutstillingar ved å nytta kunstnariske grep for å vekka interessa. Med utgangspunkt i fuglar stilles spørsmålet om kvifor me har kjønn, og kunsten skal vekka fleire spørsmål på vegen.

Lifeld er ein av forskarane som har jobba saman med arkitekten og scenografen Serge von Arx for å laga utstillinga for Naturhistorisk museum. Von Arx er og svært aktuell som scenograf for teaterframsyninga *Demoner 2014*, og har

tidlegare sett opp liknande utstillingar i både Paris og Berlin, samt Teknisk museum her heime.

Eit opent sinn

– Det er merkeleg at me ser på kunst og vitskap som to heilt ulike ting. Det er klart dei har utvikla seg i veldig ulike retningar, men i dag er det kanskje ein manglande gjen-sidig respekt. Leonardo da Vinci er jo eit klassisk eksempel på den mot-sette tenkemåten, seier von Arx.

– Eg trur vitskapshjerner og kunstnarhjerner er ganske like, om begge held eit opent sinn. Og det trur eg me hadde i arbeidet med utstillinga vår.

Ulike inntrykk

For von Arx handlar utstillinga om mykje meir enn å berre formidla fakta.

– Det viktigaste er at spørsmåla dukkar opp hjå dei besøkande, meir enn svara. Utstillinga skal gi deg noko igjen for at du er fysisk til stade framfor å lesa dei same opplysingane på nettet.

«Det er merkeleg at me ser på kunst og vitskap som to ulike ting.»

Serge von Arx, arkitekt og scenograf

Sexus startar med å senda deg inn i eit rom med ein påfugl og ei sylta menneskehjerne. Dei to skal visa det mest attraktive med kvar

rase, det som skaffar oss dei beste partnerane – den fargerike halen til påfuglen og intelligensen til menneskja. Så får du valet om å gå inn i sperm-rommet eller egg-rommet.

– Aftenposten meldte ulike museumsutstillingar i fjor, og då enda me opp med dårlege terningkast. Me håpar jo på å unngå det no, fortel Lifeld.

Det var kanskje noko i kritikken Aftenposten kom med den gongen. Å gå på zoologisk museum er ikkje det ein vanlegvis ser på som ein fest. Men *Sexus* kan tyda på at støvete dinosaurbein definitivt høyrer fortidas utstillingar til.

Sæd på veggene

– Er det eit problem at mykje forskning blir presentert på ein litt... tørr måte?

– Jo. Det er jo det, svarar Li-

Ny ordning for tidsskrifter

OPEN ACCESS: Alle de 40 nasjonale tidsskriftene innenfor humaniora og samfunnsvitenskap som Forskningsrådet gir publiseringsstøtte til, skal være åpent tilgjengelige i digitale versjoner fra 2017, melder Forskningsrådet. For å stimulere overgangen til åpen tilgjengelighet av tidsskriftenes artikler

legger Forskningsrådet om støtteordningen. Etter tre års overgangsperiode skal det fra 2017 stilles krav om at tidsskriftene må publisere alle artiklene med *open access* for å motta støtte. Forskningsrådet vil videreføre sin støtteordning for *open access* med å dekke inntil 50 prosent av tidsskriftenes driftskostnader. Dagens støtteordning med et engangsbetrag for overgang til elektronisk publisering av tidsskriftene gjøres om til bare å gjelde

FOTO: THE.FIREBOTTLE / FLICKR.COM

overgang til Open Access-publiserings. Dette for å hjelpe tidsskriftene i overgangsfasen fram mot 2017, skriver Forskningsrådet.

Halal-gelatin

HELSE: Overraskende mange norsk-pakistanere tar medisiner sine feil, skriver forskning.no. Professor Else-Lydia Toverud ved Farmasøytisk institutt ved Universitetet i Oslo har undersøkt medisinerbruken til innvandrere fra Pakistan. Gruppen utgjør den største gruppen ikke-vestlige innvandrere i Oslo.

– Ettersom vi vet hvor vanskelig

det er for den norske befolkningen å ta legemidlene riktig, har vi ønsket å finne ut av hvordan situasjonen er hos innvandrere, sier Toverud. Tre av ti pakistanere forklarte at de av og til lot være å ta medikamentene sine. En av grunnene de oppga var Ramadan – da de verken har lov til å spise eller drikke mens sola er oppe. Andre forklaringer var misforståelser, språkproblemer, frykten for svinegelatin i kapsler, mens noen har misforstått hva legen sa, eller hva som står på etiketten.

- 1 Sexy ryster:** Marianne Strøm og Jan T. Lifjeld er blant dei som står bak utstillinga Sexus, og er med på å dra kunsten inn i vitenskapen.
- 2 Variasjon:** At me ser ulike ut, er ikkje ein sjølvfølge, og variasjonsrommet skal visa dette. Med speglane skal du sjå deg sjølv med kunsten.
- 3 Ungkarsbule:** Korleis fuglar, menneskjer og andre dyr tiltrekk seg partnarar er sentralt i Sexus. Gartnarfuglen på biletet bygger staselege reir for å freista hofuglen.
- 4 Hanekam:** Hanar i ein kommode. Betydninga er open for tolking.

fjeld i museumsgangane etter å ha tenkt seg om.

– Men me er jo opptekne av å få fram det vitskapelege og er ofte redde for at det me har å seia, blir banalisert.

Det er overraskende engasjerande å gå i gangane på Zoologisk museum, der ulike sanseuttrykk hiber seg på deg frå alle kantar. I eit rom fortel Lifjeld ivrig om korleis spermen til bokfinken skil seg frå spermen til dompapen. Den varierende spermen blir illustrert med ulike ansiktsformer på ein vegg med uklare speglar. Samanhengen er litt vanskeleg å få grep på, men slik er då ein gong kunsten.

Flørtar med publikum

Marianne Strøm er prosjektleiar for utstillinga, og kvardagen hennar går ut på å få utstillingane til Naturhistorisk museum til å virka nye og spanande. Ho starta i jobben for snart to år sidan, og dette er den første utstillinga ho har følgd heilt frå start til slutt.

– Me hadde ein heilt ny innfallsvinkel til dette. Me ville at det skulle skilja seg ut, og forstyrta litt for å vekka undring. Målet var å ikkje nødvendigvis gi alle svara med ein gong, fortel Strøm.

Målet er at kunnskapen som ligg i Naturhistorisk museum skal

bli meir freistande for publikum. Men er dei vanlegvis så nøyaktige forskarane redde for at arbeidet skal bli for publikumsvennleg og trivialisert? Ein kan stilla seg spørsmålet når ein ser ein kommode fylt med hanar eller eit stort bilete av ei naken kvinne på Naturhistorisk museum.

«Mange utstillingar kan virka som dei er laga for forskarar, men eg håpar me har laga noko for folk flest her.»

Marianne Strøm, prosjektleiar

– Me er klar over at det må vera ein balanse, så eg er ikkje redd for at me skal skli over. Dei fleste som kjem hit er unge, og dei skal engasjerast, svarar Strøm.

Tørre typar

– Mange utstillingar kan virka som dei er laga for forskarar,

men eg håpar me har laga noko for folk flest her, held Strøm fram. Ho fortel at det av og til kan vera ei utfordring å få forskarane til å sjå behovet for å vera publikumsvennleg.

Det same opplever Nina Kristiansen. Ho er redaktør for Forskning.no og leiar for Norsk forening for forskningsjournalister. Ho har lagt merke til at ein del forskarar manglar litt formidlingsevne.

– Resultata er ofte gode, men kanskje forsvinn dei saftige fortellingane om korleis resultata dukka opp på veggen. Folk går glipp av mykje god forskning fordi det ikkje blir formidla godt nok. Men med det sagt er mange flinke, seier ho.

Inn i vitenskapen

Sjølv er Lifjeld nøgd med resultatet av arbeidet. Og han har trua på at dette kan bidra til å fanga fleire. Skal han velja ein favoritt-del av utstillinga, peiker han mot eit rom fylt med speglar og korte tekstar som lærer deg kva kjønn eigentleg er.

– Det får deg til å betrakta deg sjølv i samheng med kunnskapen. Det er i alle fall meininga, seier Lifjeld medan han klør seg i skjegget og betraktar den store påfuglen som avsluttar utstillinga.

kulturredaksjonen@universitas.no

Ledige stillinger Professorat og ph.d.-stipender

Senter for profesjonsstudier (SPS) er et ledende forsknings- og forskerutdanningsmiljø i studiet av profesjoner og deres virksomhet.

Seks stipendiatstillinger

Ved SPS vil du delta i en av tre forskningsgrupper:

- Profesjon, profesjonsutøvelse og styring
- Profesjonskunnskap, kvalifisering og mestring
- Profesjonsarbeidsmarked og profesjonelles karriere

Les mer: www.hioa.no/sps

Søknadsfrist 14. mars

Professorat

Ved SPS er det ledig et professorat i profesjonsstudier knyttet opp mot forskningsgruppen Profesjonsarbeidsmarked og profesjonelles karriere.

Søknadsfrist 1. april

www.hioa.no/Om-HiOA/Ledige-stillinger

MIN STUDIETID

tekst Anders Sondrup
foto Eskil Wie

HVEM:	Richard Fabian Stang
STUDERTE:	Juss på Universitetet i Oslo
NÅR:	1977–1982
AKTUELL SOM:	Ordfører i Oslo

Med Lånekassen til Alpene

Fabian Stang, ordfører i Oslo, leser høyt fra et sirlig håndskrevet brev han har fått. I forbindelse med OL i Sotsji har Stang sagt at kommunalt ansatte ikke bør se på TV i arbeidstida. Brevskriveren støtter Stangs OL-nekt med hele sitt hjerte. Stang ler rungende og er fornøyd med støtten der han står inne på ordførerkontoret, med en gyllen, lav sol i ryggen.

For tre år siden ble han utnevnt til årets Oslo-borger, og blir stadig omtalt som samlende og inkluderende. Men slik har det ikke alltid vært.

– **Vi var ikke** veldig inkluderende overfor dem som kom inn til Oslo, som satt en-

somme på studenthybelen. Jeg kunne ha vært mer storsinnet. I et annet liv ville jeg ha vært mer til stede for dem som var nye i byen.

Oslo-guttene holdt seg nemlig mest for seg selv og startet sin egen klubb som de kalte «kontrollkomiteen». Denne komiteen holder det fremdeles gående.

– Vi prøver å møtes en gang i året for å kontrollere litt.

– *Hva kontrollerer dere?*

– Livet, uttaler han med tydelig t, slik bare han og Carl I. Hagen kan.

«Fest mer» var budskapet i

talene Stang holdt for de nye studentene på Universitetsplassen i 2011. Selv dro han årlig på skiferie til Alpene, slik det sømmer seg for ordentlige jusstudenter.

– Vi reiste til Østerrike, *Schweitz* eller *Frankrige*, en sånn jussgjeng, og da sendte vi årlig en anonym takkehilsen til Lånekassen, som hadde sponset turen. Det syntes vi var morsomt.

Men Stangs studietid var ikke bare silkeføre i Chamonix og øl-

– Jeg har aldri vært så veldig seriøs på noe som helst. Men jeg hadde veldig seriøse venner.

I dag er brorparten av gutteklubbens medlemmer partnere i Oslos største advokatfirmaer. De begynte på jusstudiet i en tid hvor det var lett å komme inn, men vanskelig å komme ut.

– På det første møtet i Gamle festsal etter at jeg begynte i 1977, sa professoren: «Se godt på sidemannen, for en av dere kommer ikke til å gjennomføre».

Men Stang var ikke motivert for å lese for lesingens skyld.

– Derfor begynte jeg å jobbe som rettslærer. Jeg hadde to fulle årsverk som retts-

lærer på videregående mens jeg studerte. Når jeg trengte kunnskapen for å lære den bort, ble jeg motivert for å lære jussen selv.

Det å få barn i studietida var også noe som hjalp på motivasjonen for å bli ferdig.

Fabians far var hele 58 år da Wenche Foss satte den lille ordførespiren til verden.

– Det fungerte ålreit med en så gammel far, men jeg ville ha barn tidligere enn det.

– *Så det var planlagt å få barn i studietida?*

– Ja, jeg visste hva det kom av. Det var helt med vilje.

– *Var du en seriøs student?*

magasin@universitas.no

«Jeg har aldri vært så veldig seriøs på noe som helst. Men jeg hadde veldig seriøse venner»

drikking. Jusstudenten bodde i en hybel på Østerås og måtte kjempe om lesesalplasser.

– Salene åpnet klokka åtte, og man måtte være der en time før for å få plass. Jeg stod opp kvart på seks om morgenen og våknet i et iskaldt soverom. Så tilbragte jeg en time i kø. Deretter leste jeg, tok T-banen hjem og kokte en torskeskive til middag på kvelden. Det var stusselig.

Stang hadde brukt litt ekstra tid på å ta videregående og var offshoretrainee i USA før han begynte å studere. Når han først begynte på jussen, ble han raskt klar for å jobbe.

Gir histo

Faget *Historieformidling* er et av flere fag på Universitetet i Oslo som skal løfte forskningsformidlingen. På mandag ble en e-bok med studentenes beste kronikker publisert.

Formidling

tekst Mari Mjaaland
foto Hans Dalane-Hval

– Hittil har 24 av de 125 studentene som har bestått emnet siden oppstart i 2012, fått en kronikk på trykk, forteller John McNicol, emneansvarlig og universitetslektor på Institutt for arkeologi, konservering og historie.

På masteremnet, som tilbys på historie ved Universitetet i Oslo, skriver studentene en kronikk basert på masteravhandlin-

gen sin og prøver å få den publisert. De fleste kronikkene som har havnet på trykk, har blitt publisert i landsdekkende aviser som Klassekampen, Aftenposten, Dagsavisen og Dagbladet.

E-bok

De beste kronikkene har blitt samlet i en e-bok som ble publisert på iBooks på mandag.

– *Hvorfor opprettet dere dette formidlingsemnet?*

– Studenter blir lett defensive overfor autoriteter, vi ønsker å gi dem selvtillit og forberede dem

rie til folket

Heftet sammen: Hedda Weltz, Maria Flaten Gunstad og Hanne Sundelin Larsen har alle skrevet kronikker relatert til masteravhandlingene sine. De har fått kronikkene sine publisert i Dagsavisen, Gudbrandsdølen Daging og Aftenposten, og er å finne i e-boka som ble publisert på mandag.

på arbeidslivet, svarer McNicol.

Han legger også vekt på at arbeidsgivere lenge har etterspurt bedre formidlingsevne fra studenter i humanistiske fag.

– I tillegg må vi huske på at Universitetet har tre hovedoppgaver: å forske, undervise og formidle. Ofte blir formidling nedprioritert. Ifølge universitets- og høyskoleloven skal institusjonene bidra til å spre og formidle resultater fra forskning, samt å legge til rette for at institusjonens ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten, sier McNicol.

Ut av undervisningsrommet

Ettersom emnet skal forbedre studentenes formidlingsevne, skriver de også en faktabasert nettartikkel og spiller inn podcaster for å øve seg på muntlig fremstilling.

McNicol mener det at 20 prosent av studentene har fått publisert kronikker, viser at emnet har lyktes bra og tenker det er viktig for CV-en til studentene at de kan

«Jeg har fått akademisk selv-tillit som jeg ikke hadde tidligere»

Hedda Weltz, historiestudent.

viser til at de er publisert i en UiO-publikasjon, i *DUO* (Digitale utgivelser ved UiO) eller *iBooks*.

– Vi løfter det ut av undervisningsrommet og tar det inn i det ekte livet, sier han engasjert.

Ertet på seg historikere

Tidligere student på formidlings-emnet, Hanne Sundelin Larsen, skrev en kronikk relatert til sin avhandling om fremstillingen av vikinger i TV-serien «Vikings». Kronikken *Vranglære om vikinger ønskes velkommen!* ble publisert i Aftenposten i fjor. Larsen ertet på seg flere historikere da hun argumenterte for at det ikke er så farlig om alle historiske detaljer ikke er korrekte i en TV-serie, men at det viktigste er at den bidrar til formidlingen av vikingkulturen og kan øke historieinteressen hos folk flest. Både hun og historiestudent Hedda Weltz er svært fornøyde med emnet.

– Jeg har fått akademisk selv-tillit som jeg ikke hadde tidligere, sier Welts, som synes emnet har vist henne flere sider av hva en historiker kan gjøre.

kulturredaksjonen@universitas.no

DOKTOR-INTERVJUET

tekst Fredrik Scholze
foto Birte Nystad Magnussen

Yngre Oslo-boere er mer mobile

HVEM: Bengt Andersen, Sosialantropologisk institutt ved Universitetet i Oslo

AVHANDLING: *Westbound and Eastbound. Managing Sameness and the Making of Separations in Oslo.*

Hva har du forsket på i din doktoravhandling?

– Jeg har forsket på segregasjonstendenser i Oslo, nærmere bestemt bosteds- og boligsegregasjon, samt sosial segregasjon. Jeg har sett på skillet og forbindelsene mellom øst og vest, og hvordan ulike innbyggere bruker byen. Jeg har også undersøkt hvordan grunnlaget for den «delte byen» ble sådd allerede da byen ble gjenoppbygd på 1600-tallet.

Hvordan har du gått fram for å få svar?

– Min forskning bygger hovedsakelig på langvarig feltarbeid, især på Oslos østkant. Jeg har intervjuet innbyggere på flyttefot, men også fagfolk som politi og sosialarbeidere. I tillegg har jeg tatt i bruk foreliggende statistikk.

Hva har du funnet ut, og hva utgjør de klareste forskjellene mellom øst og vest?

– Det er som forventet et nokså markant, etnisk sort/hvitt-skille i Oslo. I tillegg er det mye blokk og industri i øst, eneboliger og prestisjebygg i vest. Om man ser på hvem som flytter til Bærum, og hvem som flytter til Nitvedal eller Lørenskog, er skillet reelt også utenfor Oslos grenser.

Men hva skyldes dette skillet?

– Det har både et historisk og et strukturelt grunnlag, mens det sosiale medfører at skillet blir såpass tydelig. Mange ønsker å ha minst mulig å gjøre med naboen og vil helst ikke prate med dem, men likevel foretrekker man å være i nærheten av folk en oppfatter at er lik en selv. På grunn av dette, samt familiære årsaker og fritidsaktiviteter, later etablerte Oslo-beboere til å være ganske stasjonære og holde deg til den delen av byen der de er bosatt.

Gjelder dette alle?

– Nei. Yngre innbyggere, som enda ikke er bundet på samme måte, er mer mobi-

le. I den fasen av livet der man går på bar, beveger man seg mer på tvers av grenseskillet mellom øst og vest. Unge studenter bosatt på St. Hanshaugen for eksempel har lett for å trekke ned til Youngstorget.

Tror du skillet mellom øst og vest vil jevnes ut i fremtiden?

– Når politikerne ønsker å verne villastrøkene i vest og ha folkemengdene i blokker i øst, ser jeg ikke for meg at skillet kommer til å viskes ut.

kulturredaksjonen@universitas.no

Skrivekunst akademiet

Årsstudium i skapande skrijving 2014/2015

SØKNADSFRIST
1. APRIL

Meir informasjon: www.skrivekunst.no

anmelderredaktør: **Vilde Sagstad Imeland**
vildesi@universitas.no 993 51 017

ANMELDELSER

Plater:

F for fantastisk

Team Me er eit band ein kan grina til. Eller dansa til, eller klappa til. Med svulstig indie-rock som tek i bruk dei fleste instrumenta på lageret og smørar dei saman med voldsomme kor, var tårene ofte nær på førstealbumet *To The Treetops!*. Bandet vart store etter debuten i 2010. Etter det har me høyrte lite frå Team Me. Dei turnerte knallhardt i to år for så å gøyma seg i Hedmarks-skogane for å samla krefter. Det første resultatet er singelen *F is for Faker*, som kom ut 13. februar. Etter Urørt-finale, Statoil-stipend og Spellemannspris er det store forventingar til neste kapittel.

Med den inderlege vokalen, mektige oppbygginga og fengande melodien kan ein sei at Team Me har funne ein formel for korleis dei skriv låtar, og at dei tviheld på den. Risikoen er at musikken blir føreseieleg, men ein kan og omfamna eit band som har

F is for Faker

Av: **Team Me**

Plateselskap: **Propeller Recordings**

funne sitt særpreg, og som klarar å lira av seg strålende musikalske augneblink.

«**F is for Faker**» er ei slik låt som ikkje berre lurer ut gåsehuda kvar gong, men som pressar den brutalt fram med nådelaus song. «P is for passion», syng dei. Og det er kanskje det mest skildrande ordet bokstaven P kunne stått for når det kjem til Team Me.

Det er ikkje umogleg at *F is for Faker* er ei låt du kan grina til. Det er heller ikkje utenkjeleg at du vil både klappa og dansa og lata denne smakebiten gå på repeat til me får høyre heile plata seinare i år.

Anders Veberg
anmeldelser@universitas.no

Påfyll i glasset

Få vil hevde at Oslo Ess pløyer ny mark i rockelandskapet. Like fullt, siden andreplasen i Urørt-finalen i 2011 har det gått radig for Oslobandet. Tre studioalbum på tre år, samt konstant turnévirkosomhet (200 konserter i 2012 alene) vitner om helhjertet innsats.

Ettersom låtmaterialet på *Alle hjerter deler seg* fremstår som noe sprikende, må man spørre seg om hektisk reising har kostet noe arbeidsro. Vokalist og låtskriver Åsmund Lande melder at brorparten av låtene er skrevet til tidligere album – et trekk som fungerer i varierende grad. Fra arkivet serveres vi både førstesingelen «Stormen», en smått pregløs punk-pastisj, og den langt bedre rockelåten «Brenn byen ned», som nikker tungt mot svenske Hellacopters. Det er låtene som stilmessig peker mot rocken heller enn punken – som for eksempel «Under radaren» – som i størst grad

Alle hjerter deler seg

Av: **Oslo Ess**

Plateselskap: **Indie Recordings**

gagnes av en påkostet og sterk produksjon.

Landes tekstunivers roterer fremdeles hovedsakelig rundt pils, kjærlighet og livet i Oslos østlige gater. Møtet med en tvilsom trailersjåfør i «Down At The Docks» var nok en festligere opplevelse enn gjenfortellingen av den. Derimot klarer «Den gyldne tiden» – hvor gitarist Peter Larsson bidrar på vokal – forbilledlig å gjenskape det tilnærmet magiske ved å være tenåring i et øvingslokale. Kritikken til tross, *Alle hjerter deler seg* er en bra skive fra et glimrende liveband. Gamle fans vil fryde seg, men Oslo Ess ville vært bedre tjent med en helt ny servering, ikke bare påfyll.

Pål Sindre Brunstad
p.s.brunstad@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Radio Nova

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Das Kapital
10.30: DUO
11.00: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie (til 13.00)
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: O & Jo Show
24.00: Fri Form Radio

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Teknova
11.30: Sirkus
12.00: Snakker ikke norsk
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur

Onsdag

10.00: Tekstbehandlingsprogrammet
11.00: Historietimen
11.30: Emneknaggen
12.00: Onsdagsdebatten (til 13.00)
19.00: Kveggpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
24.00: Fri Form Radio

Torsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym

08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab (til 13.00)

Fredag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank (til 13.00)
19.00: Nova Nedstrippa

20.00: Goodshit
21.00: Nova Amor
22.00: Nova X
23.00: XO HIPHOP

Søndag

07.00: Jazzonen
08.00: Gorilla
09.00: Trigger
10.00: DOKUNOVA
10.30: Radio Folkefest (til 11.00)
14.00: Du skulle ha vært der
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

TV-serie:

Skuffer: Sesong tre av *Girls* virker hittil som et skritt tilbake, mener vår anmelder. Fra venstre: Lena Dunham, Jemima Kirk, Zoia Mamet og Allison Williams.

FOTO: HBO

Dunham daler

Sesong tre av *Girls* gir deg en skuffende følelse av å bli undervurdert. Serien taler ikke lenger på vegne av vår generasjon.

I april 2012 gikk første episode av dramakomedien *Girls* på lufta. Serien ble en hit over natta. Den var søt, rar og litt annerledes: Karakterene er pene, men ikke perfekte, de er selvpoptatte, kleine og klumsete. De følelsene serien spiller på, er ikke entydige, og det kan være vanskelig å like karakterene i blant. Men dette gjør paradoksalt nok at vi blir sterkere følelsesmessig involvert. *Girls* vant fram ved å fremstå som ærlig, upolert og intim. Og ikke minst ved å vise frem en normal, naken kvinnekropp.

I sesong 3 er det som om denne intimiteten har forsvunnet og blitt erstattet av en rekke overdrivels-er. Serien som i motsetning til andre jenteunivers har blitt hyllet av begge kjønn for høy kvalitet, fremstår nå som preget av hastverk og muligens presset av svimlende forventninger. Det er ikke måte på hvor bortskjemte og selvpoptatte det går an å være. Hver episode bærer også preg av et markant tema.

Noen av de karakteristiske trekkene er fremdeles til stede, som Hannahs skamløse selvpoptatthet. Når redaktøren for hennes planlagte e-bok plutselig dør, er hun mest opptatt av hva som skal skje med boka hennes, og viser ingen medfølelse eller skam over dette. Det fremstår overdrevet, og dette ele-

Girls, sesong 3

Av: **Lena Dunham**

TV-kanal: **HBO**

Med: **Lena Dunham, Allison Williams, Jemima Kirke, Zoia Mamet, Adam Driver og Alex Karpovsky**

mentet alene er ikke nok til å bære hele konseptet. Ønsket om å bygge karakterene videre virker å ha forsvunnet. I episoden etter forteller en av rollene en annen at han synes hun er et fælt menneske, to sekunder etterpå har de sex på bordet. Det blir rett og slett for platt og enkelt. Sesong 3 preges av grep som distanserer seeren fra karakterene, og det vipper i større grad over til det parodiske.

Sesong 1 fremsto som gjennomtenkt, og de enkelte episodene inngikk i en helhet uten å miste spontanitet. Sesong tre virker hittil som et skritt tilbake, og står i fare for å ende opp som en av mange konvensjonelle jenteserier. Både drama-turgi og handling vitner om at produsentene har lyst til å vise frem Dunhams univers til et bredere publikum ved å bruke enkle grep som for eksempel sirkelkomposisjon, der «alt» ordner seg eller i det minste blir ferdig snakka ved episodens slutt. Dunham har bare skrevet episode 1 i sesong 3 alene, resten er enten skrevet av andre eller i samarbeid med andre. Fjerde sesong kommer ikke før i 2015, den tiden bør Dunham bruke til å selv ta grep om manusskrivingen igjen.

Mari Mjaaland
universitas@universitas.no

Loppis

Hva: **The Fashion Archives**

Hvor: **Kulturhuset**

Når: **22. feb. fra 12-17**

Benedicte Tobiassen, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Skei ut med champagne

Lei av kjedebutikker og januarsalg? Fortvil ikke! Førstkommende lørdag kommer det nemlig til å bugne av brukt- og vintageskatte på Youngs-torget når The Fashion Archives inn-tar Kulturhuset. Lokale fashionistaer kvitter seg med overflødige klær, sko og smykker – til studentvennlige priser! Markedet har tidligere gjort stor

suksess i Berlin og arrangeres nå for sjette gang i Oslo. Dette er en gyl-len mulighet til å drikke champagne med venninner midt på dagen(!) mens dere sammen leter etter kveldens an-trekk. Og hvis ingen av vennene dine vil, lokk kjæresten din med god øl og godt selskap – han blir sannsynligvis ikke den eneste... Sees vi der?

Ingrid Elise Gipling, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Forvirra klima

Februar får visst ikke helt bestemt seg om den vil være en vinter- eller en vårmåned, og gir oss bar asfalt og skiføre om hverandre. Når sola titter fram, kan det være fristende å bytte ut klumpete vinterstøvler med spreke Converse og ta med seg ølen ut i finværet. Noen har allerede kastet boblejakka, og vårforkjølelsen blom-

strer som aldri før. Lesesaler og kan-tiner fylles av snørrete studenter ar-mert med tørkepapir og halstabler. Vil du bli en del av snufsekoret? Ikke det? Så ikke stup ut i t-skjorte, men behold vintertøyet på en liten stund til, så kan du nyte den første ute-pilsen om noen uker med fri passasje i neseborene.

Film:

FOTO: TAPPELIFT PICTURES

Levende dødt nazikjøtt

Lyden av sprukket kjøtt akkompagnert av slovakisk orkestermusikk og islandske vidder oppsummerer på mange måter det du kan vente deg av *Død Snø 2*. Filmen begynner der forgjengeren slapp, og igjen møter vi en av tidenes mest fryktinngytende hybrider: nazi-zombien.

Martin (Vegar Hoel) jages, som eneste overlevende fra forrige film, av zombienes leder Herzog (Ørjan Gamst). Basketaket som følger, fører

Martin til et sykehus der besynderlige ting begynner å skje når han våkner fra koma med sin zombie-nemesis' arm festet til sin egen skulder.

Etter å ha prøvd seg i Holly-wood med filmen *Hansel & Gretel: Witch Hunters*, viser Wirkola med *Død Snø 2* at han fremdeles har beina godt plantet på den norske jorda. Gjennomsyret av smakfull satire viser filmen total mangel på selvhøytidelig-het, og den veksler nærmest på intervall mellom hysterisk

humor og obskøn splatter.

Død Snø 2 er ikke ment for sar-te sjeler. Verken spedbarn, eldre eller funksjonshemmede skånes for ondskapens vrede, så både moralske grenser og brekkrefleks får testet seg. Likevel er det nett-opp denne hensynsløsheten som gjør filmen minneverdig, etter-som handlingen ellers er nokså banal. Å si at Wirkolas bestialske univers er for drøyt, blir som å si at *Titanic* er for dramatisk, eller at *Harry Potter* er for usannsyn-lig. Skuespillerprestasjonene er

Død Snø 2

Av: **Tommy Wirkola, Stig Frode Henriksen og Vegar Hoel**

Med: **Vegar Hoel, Stig Frode Henriksen, Ørjan Gamst**

jevnt over tilfredsstillende, og effektbruken akkurat passe svul-stig. Samtidig har karakterene i *Død Snø 2* så vidt nok dybde til at det blir spennende å følge dem i kampen for å overleve. Se denne om du er lei forutsigbar zombie-skrekk og prippen humor.

Fredrik Scholze
universitas@universitas.no

Teater:

Fedra stiller eksistensielle spørsmål og etterlater mennesket nakent og skamfullt.

Tidløs tragedie

Kjærlighetsgudinnen Venus kastet en gang en forbannelse over alle kvinner av Helios' slekt. Forbannelsen har bundet dronning Fedra (Gjertrud Jynge) til bunn-løst begjær og skjebnesvanger kjærlighet. Besatt av drifter og kjærlighet vikler hun seg inn en uløselig floke, kvalt av egne løgner og bedrag.

Fedra tar opp noe grunnleggende men-neskelig, gjennom tidløse temaer kan en av historiens mest gripende tragedier fengsle oss også i 2014.

Regissør Sigrid Strøm Reibo har tydelig ønsket å skape et moderne *Fedra*. Det er et risikabelt valg, som fungerer overras-kende godt. Men når Fedra stikker en snus i overleppa, blir det litt for mye av det gode.

De tidvis obskure og mindre overbevisende regigrepene kommer allikevel i skyggen av mektige skuespillerprestasjoner. Det mini-malistiske scenebildet gir makt til et vin-nende sterkt ensemble, og det er skuespil-lerne som bærer hele tyngden fra start til slutt. Nicolai Cleve Broch utmerker seg spe-sielt, og sammen med Ane Dahl Torp leverer han krevende dialoger på en overraskende lekende og lett måte. Halldis Moren Vesaas' prisbelønte gjendiktning har et tungt språk og krever mye av oss. Men det er poesien, rytmikken og elegansen i språket som gjør oppsetningen både rå og vakker.

Fedra fremstår som et mesterverk uten si-destykke. Småslurv og replikkfeil er glemt lenge før teppet faller. Bildene som skapes, suger oss inn i mytologiens verden, fylt av

Fedra

Av: **Jean Racine, gjendiktning av Halldis Moren Vesaas**

Scene: **Det Norske Teatret**

Regi: **Sigrid Strøm Reibo**

Med: **Gjertrud Jynge, Paul-Ottar Haga, Nicolai Cleve Broch m.fl.**

mystikk og magi. Gjennom alle fem akter er man fortapt, i en verden utenfor tid og rom, en svevende virkelighet. I gripende dialoger kriger fornuft med følelser, be-gjær med dyd. Når følelsene tar overhånd, svikter Fedras evne til å se konsekvensene av egen egoisme. *Fedra* stripper mennesket nakent. Til sist sitter vi maktesløse igjen, små og skamfulle.

Maria Terese Kittilsen
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender

Onsdag 19. februar

Brettspill: Det er vinterferie, men du står fast i Oslo (som i år fremstår som et grått sørpehelvete). Fortvil ei, nå kan du få hyttekosen i form av brettspillonsdag på Løkka. En videreføring av det som tidligere gikk under backgammon-onsdag. Her kan du møte nye folk over et slag Risk eller backgammon. Det er i grunnen bare evnen til å bære spilleesker som begrenser. **Colonel Mustard, 18.00.**

Lørdag 22. februar

Førpremiere: Cinema Neuf kan by på en eksklusiv førpremiere av Eskil Vogts debut-film, *Blind*. Eskil Vogt har laget både *Reprise* og *Oslo, 31. august* sammen med Joachim Trier, nå debuterer han som regissør. Filmen høstet lovord da den ble vist på den presti-sjetunge Sundance-festivalen. Vogt kommer for å snakke om filmen. Obs. begrenset antall plasser. CC: 40,- medl./60,- ikke medl. **Lillesalen på Chateau Neuf, 19.00**

Søndag 23. februar

Fersk avføring: Det er søndag, så hvorfor ikke ta seg en tur i grønne omgivelser i Victoriahuset. Hvorfor nå, spør du kanskje? Er vi heldige, kan vi akkurat ved denne tiden på året «beundre» Amorphophallus. Når disse blomstrer, er de flotte å se på og meget spesielle å lukte på. Blomstene bestøves av fluer, og for å tiltrekke seg disse fluen sender de ut dufter av det fluer liker best: råttent kjøtt, overmoden frukt og fersk avføring. **Victoriahuset, 12.00–15.00**

Amorphophallus:
Navnet er ikke ironisk.

FOTO: WHATSTHATPICTURE / FLICKR.COM

Tirsdag 25. februar

Audition: Revyartist i magen? Det er selvfølgelig ingen tvil om at revy er hella fun, og at det har klikket for Justin Bieber i det siste, men det er gammelt nytt. Det vi har gleden av å fortelle er at det er duket for skuespilleraudition til STUDIØ-revyen! Du skal forberede en sang og gjerne en selvskrevet monolog/sketsj. I tillegg vil du få improvisasjonsoppgave(r). Send en mail til revy@studentersamfundet.no for påmelding. Audition også 26. februar og 2. mars. **Chateau Neuf, 17.00–21.00**

Onsdag 26. februar

Grønnskjerm: Dette er et konsept hvor semiprofesjonelle, uetablerte og «up and coming» filmskapere mellom 17 og 35 år har mulighet til å vise seg fram. Denne onsdagen vises det fire kortfilmer. Filmvisningen etterfølges av en debatt ledet av programleder Anette Sandbu, med et kyndig fagpanel som gir tilbakemelding. Det er også åpent for publikummere å gi tilbakemeldinger til filmskaperne. **Parkteateret, 19.30**

Gi oss beskjed om arrangementer på epost:
universitas@universitas.no

Ad notam Universitas oppsummerer uka

■ **Reservert VT-leder**

Velferdstingsrepresentanter kan ikke lenger reservere seg mot å mene sterkt før de tenker seg om.

– Norge er som kjent et farlig land. Da er det viktig at vi er raskt ute og kommenterer tidlig, sier VT-leder Kaia Marie Rosseland.

Hun presiserer at *vanlige* representanter kan slippe å mene, men de kan ikke reservere seg mot å henvise til henne, så hun kan mene litt.

– Folk som tar forbehold i uttalelser, er drittsekker, legger hun til.

Ad Notam støtter Rosse-land fullt ut, og håper flere studentpolitikere reserverer seg mot ikke å kalle folk for drittsekker.

■ **Sir Lancetlot**

UiO-reaktor Ole Petter Ottersen har ledet en kommisjon, *The New Knights of the round Table* for å finne ut hvordan verden kan reddes.

– Målet er en global forståelse for hvordan jeg gjennom Lance-lo... eh.. Lancet-rapporten kan redde verden i større skala enn én fly-passasjer av gangen, presiserer han før han tar av brillene og løper mot nærmeste telefonboks.

■ **SiO fjerner reservasjonsrett**

Etter at Velferdstingets leder rettet kritikk mot SiO-leger som eventuelt skulle ønske

å reservere seg, har Student-samskipnaden skjerpet sine retningslinjer.

– Av hensyn til studenter i vanskelige situasjoner har vi valgt å gå helt bort fra re-

servasjonsrett, sier administre-rende direktør Lisbeth Dyrberg til Ad Notam.

SiO Trening vil heretter praktisere «første-mann til mølla» på alle sine timer, og forelesningssalene kan ikke lenger forhåndsbookes.

■ **HiOA-rektoren skal tjene mer enn direktøren**

HiOA-reaktor Kari Toverud Jensen har fått et kraftig lønnshopp.

– Alle er enige i prinsippet om at en rektor bør tjene mer enn Høgskoledirektøren, sier en fornøyd Toverud Jensen til Ad Notams redaksjon for rettferdighet i verden.

– Selvfølgelig bør hun tjene 150 000 mer i året. Det er rettferdig at hun får et lønnshopp som nesten tilsvaret det dobbelte av det jeg får i løpet av et år med understøttelse, uttaler en anonym

HiOA-student.

Professor Kai A. Olsen gir også sin støtte til lønns-hoppet.

– Skal vi bli kvitt taper-stempelet i høyere utdanning, er det viktig at vi viser studentene at det lønner seg å få gode karakterer. Studenter med gode karakterer kan bli rektorer, og rektorer kan bli rike, skriver Olsen.

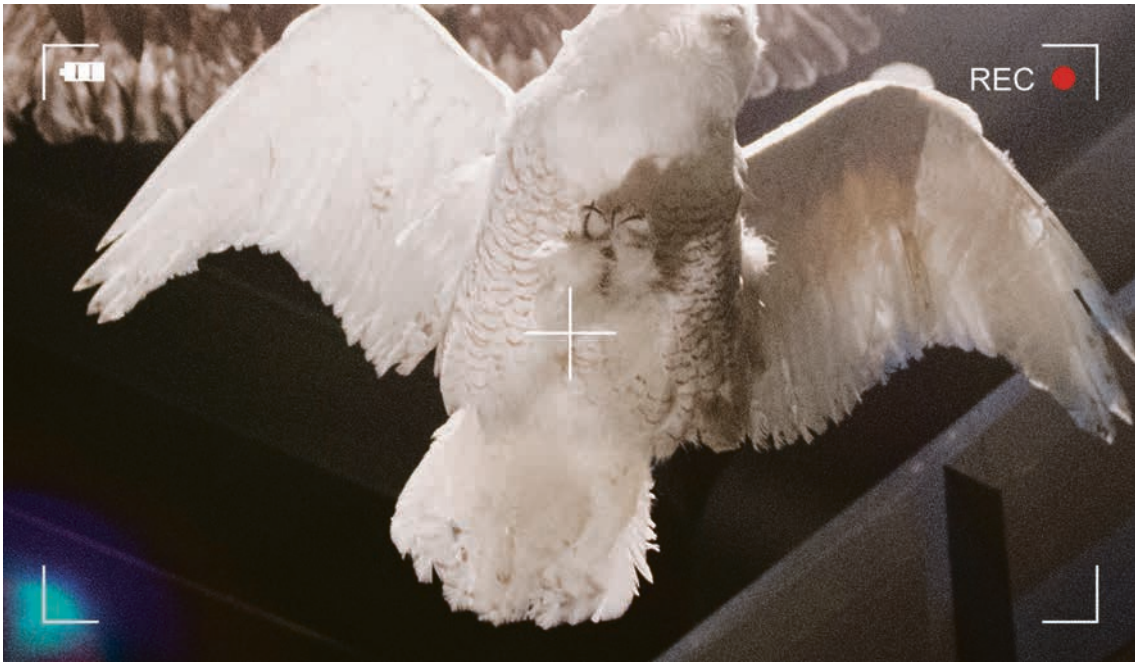
Kokker for reservasjon: Frederikke-kokkene er skeptiske til at ansatte ikke lenger kan reservere kantinene til private arrangementer.

Rektor av det runde bord: – On second thoughts, let's not go to Blindern. It is a silly place, sier Ole Petter Ottersen.

Vi spør

av **Petter Fløttum**

Hornytologi: Naturhistorisk museum skal med utstillinga *Sexus* lære oss noe om kjønn. Dette gjør de blant annet ved å filme opp i stjerten på småfugler.

Vingeklipper fuglekikkere

Prosjektlederen for kjønnsutstillinga *Sexus* nekter for at de har en spekulativ fremstilling av fuglekjønn, men Universitas aner ugler i mosen og går hardt på i håp om nok en fjær i journalisthatten.

Hei, jeg ringer fra Universitas. Jeg har noen flere spørsmål om den fuglekjønnsutstillinga, Sexus. Har jeg kommet til prosjektleder Mari-anne Strøm?

Ja, det har du.

Bra. Det er jo ganske mye, vel, grafisk fremstilte fugler, slik jeg har forstått det. Er dere redde for å bli uglesett?

Haha, morsomt. Nja, nå ble jeg litt usikker på hva du sikter til.

Jeg aner ugler i mosen. Jeg har hørt om en film som viser fugler i posisjoner vi kanskje ikke ønsker å se dem i. Er dere rede til å møte

reaksjonene dette kan skape?

Det er jo bare naturlig. Det er opptak vi har kjøpt inn fra BBC-produksjoner som viser hvordan hannfugler viser seg frem for å få dame. Det er to skjermer pluss en liten i et annet rom som viser en utstoppet blåstrupe.

Men dere kunne vel vist dette på andre måter. Er dette riktig egg-løsning på en slik utstilling?

Ja, jeg er sikker på at vi har valgt å vise dette på rett måte. Det er både film og tekst om det, og vi har et rede som viser en fugl som jobber for oppmerksomheten.

Er dere redde for at denne utstillinga gir uttrykket fuglekikker en ny mening?

Nei, jeg er ikke redd for det.

Oppfordrer dere til sikker kondor- bruk?

Du, jeg har ikke så mye tid altså. Og dette var jo ganske mange spørsmål.

Neida, bare et siste: Det virker ikke helt som om du trekker i riktig retning, men er redd for å bli vingeklippet. Vil du vurdere din stilling?

Nei, det vil jeg ikke.

petter.flottum@universitas.no

Panto

av **Thomas Sørli** Hansen

Rebus

av **Håkon Sukuvara**

HINT: Studenter er jo også sporty. Send svar til arews@universitas.no.
FORRIGE UKES LØSNING: «Blir det vår i februar?» Det skjønte Audun Ween. Kom innom våre kontorer og plukk opp en velfortjent premie, Audun!

UniversitasQuiz

av **Anders R. Erikstad, Vegard R. Erikstad og Simen Braaten**
Juniororgesmestre i quiz

- For en drøy uke siden døde en kjent kvinnelig amerikansk skuespiller, sanger og diplomat. Hun har en alkoholfri cocktail oppkalt etter seg. Hva het hun?
- Forrige gang Norge vant langrennsstafetten for herrer i OL, var i 2002 i Salt Lake City. Hvem utgjorde vinnerkvartetten?
- Oppfølgeren til Henrik Langelands «Wonderboy» deler navn med et verk av Niccolo Machiavelli. Hva heter boken?
- Norges minste kommune målt i areal og Norges minste kommune målt i folketall ligger i samme fylke. Hvilket fylke?
- Hvem er i dag verdens lengstsittende statsoverhode? Han har sittet siden 1946 og kommer fra et land med samme farger i flagget som Norge.
- Hva er SI-enheten for magnetisk flukstetthet? Den er oppkalt etter en kjent vitenskapsmann som levde fra 1856 til 1943 og er navnet på et amerikansk bilmerke.
- En Hans Petter Moland-film er med i hovedprogrammet under årets Berlinale. En del av filmtittelen er også navnet på romanen Fjodor Dostojevskij ga ut i 1868. Hva heter romanen?
- Hva het filmprodusenten som var med på å produsere 17 James Bond-filmer? Etternavnet hans er også navnet på en grønnsak.
- Hvilke to hovedsteder i land som grenser til hverandre ligger lengst fra hverandre?

- Shirley Temple
- Anders Aukland, Frode Estil, Kristen
- Skjeldal, Thomas Alsgaard
- Albert Romolo Broccoli
- Kong Bhumbol Adulyadej
- Rama IX av Thailand
- Idioten
- Tesla
- Moskva (Russland) og Pyongyang (Nord-Korea)
- Rogaland (Kviteseid og Utsira)
5. Kong Bhumbol Adulyadej